

გაეროს ეროვნული სააგენტოს აჭარის პილარომატოროლოგიური ობსერვატორიის მონაცემები
დღეს მოსალოდნელია ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ, ცვალებადი მიმართულების ქარი - 10-15 მეტრი წამში, ტემპერატურა სანაპირო რაიონებში - 15-20, შიდაში - 12-17, მაღალ მთაში - 8-13 გრადუსი სითბო.
ზღვის წყლის ტემპერატურა 10 გრადუსია, ატმოსფერული წნევა - 757 მილიმეტრი.
ხვალ ამინდი შენარჩუნდება, ზევ ზოგან მოსალოდნელია წვიმა.

პირველი ნიუსი

„ქართული ოცნების“ პოლიტიკური საბჭოს, „ხალხის ძალის“ და საპარლამენტო უმრავლესობის გადაწყვეტილებით, „უცხოური გავლენის გამჭვირვალობის შესახებ“ კანონპროექტი უპირობოდ, ყოველგვარი დათქმის გარეშე, ქვეყნის საკანონმდებლო ორგანოდან გაწვეულია. 10 მარტს პარლამენტმა, პლენარულ სხდომაზე, უცხოური გავლენის გამჭვირვალობის შესახებ“ კანონპროექტი, რომელმაც მასშტაბური საპროტესტო აქციები გამოიწვია, ჩააგდო. „ხალხის ძალის“ მიერ ინიცირებული კანონპროექტი კენჭისყრაზე განხილვის გარეშე დადგა.

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი საქართველოში ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიის ახალ ხელმძღვანელს შეხვდა. ირაკლი ლარია შეხვედრაში დაამთავროს კარაბაღის საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებსა და საოკუპაციო ხაზის გასწვრივ არსებული უსაფრთხოების გარემოზე, ასევე, ჰუმანიტარული და ადამიანის უფლებების კუთხით იქ არსებულ მძიმე ვითარებაზე ისაუბრეს. პრემიერ-მინისტრმა დაადასტურა კონფლიქტის მშვიდობიანი გზით მოგვარების პოლიტიკის მიმართ საქართველოს მთავრობის ერთგულება.

ჩვენ უნდა შევინარჩუნოთ საზოგადოებაში სამშვიდოე და მიყვანით იმ ამოცანას, რასაც ჰქვია დემოკრატიული ევროპული სტანდარტით არჩევნების ჩატარება, პროგრამების შეჯამებით და არა მუშტი-კრიტიკით“, - განაცხადა პარლამენტის პირველმა ვიცე-სპიკერმა გიორგი ვოლსკიმ „ხალხის ძალის“ მიერ ინიცირებული კანონპროექტის გაწვევის მიზანზე საუბრისას. მისი თქმით, გაწვევა განაპირობა იმან, რომ „დაპირისპირება არა მარტო სახელმწიფო სტრუქტურებსა და მოქალაქეებს შორის განვითარდა, არამედ საზოგადოებაში შეიქმნა საკმაოდ დაძაბული ვითარება“.

აქციები უნდა გაგრძელდეს, ოღონდ ისე, რომ ჩემი კოლეგების უდიდესი ნაწილი მიკროფონს არ გააკარო, - აცხადებს პარტია „გირჩის“ ერთ-ერთი ლიდერი იაგო ხვიჩია და დასძენს, რომ მისი კოლეგების უდიდესი ნაწილი მიტინგების პროფესიონალი დამშლელი არიან. „ახლა მიტინგის დაშლა კი არა, ბოლომდე მისაყვანი საქმე და მთავარი დასჯის ინსტრუმენტი, ე.წ. ფეიკ სამხედრო რეფორმაც ისევე უნდა გამოვიტხოვოთ, როგორც ეს კანონპროექტი გამოითხოვს“, - განაცხადა იაგო ხვიჩიამ. ცნობისათვის: პარლამენტში წარდგენილი თავდაცვის ახალი კოდექსის თანახმად, „გირჩის“ რელიგიური ორგანიზაციის წევრობა სავალდებულო სამხედრო სამსახურისგან თავის არიდების გარანტი ვეღარ იქნება.

მუნიციპალიტეტების საშუალოვადიანი განვითარების დოკუმენტზე მუშაობა იწყება

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო, გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ადგილობრივი წარმომადგენლის ხელშეწყობა ადგილობრივ დონეზე საქართველოში“ (DGG) პროექტთან თანამშრომლობით, მუნიციპალიტეტების საშუალოვადიანი განვითარების დოკუმენტების მომზადებაში მხარდაჭერას იწყებს. პროექტი ხორციელდება პოლიტიკის და მართვის საკონსულტაციო ჯგუფის (PMCG) ჩართულობით. ამ მიზნით მოწვეული ექსპერტი, GiPA-ს ლექტორი ნინო ლოლაძე ხულოს, შუახევისა და ქედის მუნიციპალიტეტებში იმყოფებოდა. მან, პროექტის ფარგლებში, საკრებულოს წევრებისა და აპარატის თანამშრომლებისთვის საინფორმაციო შეხვედრები გამართა მუნიციპალიტეტის საშუალოვადიანი განვითარების დოკუმენტის შედგენის მეთოდოლოგიის შესახებ. შეხვედრებზე ითქვა, რომ პროექტის ფარგლებში, ქვეყნის მასშტაბით არსებული 63 მუნიციპალიტეტი ჩაერთვება. მათგან შერჩეული 30 მუნიციპალიტეტი ექსპერტების მხარდაჭერით შეძლებს მუნიციპალიტეტის საშუალოვადიანი განვითარების დოკუმენტის შემუშავებას ან განახლებას. საკრებულოების წევრების, განსაკუთრებით მასშტაბების, ჩართვა პოლიტიკის და გეგმვის პროცესში მნიშვნელოვანია სხვადასხვა სოციალური ჯგუფის საჭიროებების დასადგენად. დოკუმენტს ქმნიან: ადგილობრივი ხელისუფლება, აკადემიური დაწესებულებები, ადგილობრივი მოსახლეობა, დაინტერესებული მხარეები, სათემო ორგანიზაციები. ბიზნესის, სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლები. ამდენად, არჩეული თანამდებობის პირების ცნობიერების ამაღლება, სტრატეგიული პოლიტიკის დოკუმენტების დაგეგმვისა და მომზადების პროცესში ჩართვის შესაძლებლობების შესახებ, ხელს შეუწყობს ადგილობრივ დონეზე მონაწილეობითი პრაქტიკის დამკვიდრებას.

სამივე მუნიციპალიტეტში ორგანიზებული შეხვედრები გეგმიან, - თქვა ნინო ლოლაძემ, - დამსწრენი მალე გაეროგან მერიისა და საკრებულოების ფუნქციებში. გავაცანით დოკუმენტის მომზადების ვადები, შევასწავოთ ტეპი. პირველსავე შეხვედრაზე გამოიკვეთა, რომ ადგილობრივი მოხელეები ზემოაღნიშნულ პროცესში ჩართულები არიან.

„ხალხის ძალის“ მიერ ინიცირებული კანონპროექტი პარლამენტიდან განვითარდა

10 მარტს საქართველოს პარლამენტში ბიუროსა და პლენარული სხდომები გაიმართა, რომლებზეც უცხოური გავლენის გამჭვირვალობის შესახებ „ხალხის ძალის“ მიერ ინიცირებული კანონპროექტის მერვე მოსმენით კენჭი უყარეს და ჩააგდეს. პარალელურ რეჟიმში, პარლამენტის მიმდებარე ტერიტორიაზე საპროტესტო აქცია მიმდინარეობდა. ის, რომ „ქართული ოცნება“ აღნიშნულ კანონპროექტს პარლამენტიდან და ვენციის კომისიიდან გაიწვევდა, 9 მარტს, სპეციალურად გამართულ პრეზენცზე, ფრაქცია „ქართული ოცნების“ თავმჯდომარე მამუკა მდინარაძემ განაცხადა. ოპოზიციისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების ნაწილი პარლამენტის ამ გადაწყვეტილებას კვლავ სკეპტიკურად უყურებს, ისინი ფიქრობენ, რომ ხელისუფლება აღ-

ნიშნულ კანონპროექტს ისევ აქტიურად განდის. ჩვენი, უმრავლესობის აზრით, რომლებიც ამ აქციებზე ვდგავართ და გვჭერა ევროპული მომავლის,

ხელისუფლების მიერ ნათქვამი არცერთი სიტყვა, სანდო არაა. ამის საფუძვლიანი ეჭვიც გვაქვს, მიუხედავად იმისა, რომ ახლა მოქალაქეების კარნახს მიჰყვებიან და მოთხოვნები დააკმაყოფილებს. ახლა მათი პროპაგანდა მუშაობს იმაზე, რომ საზოგადოებრივი ორგანიზაციები და ის ხალხი, რომლებიც ღირებულ საქმეს აკეთებენ, გააშავოს. მთავარია, ყველას მივაწვდინოთ სწორი ინფორმაცია ამ კანონის არსის შესახებ. ამის გარეშეცვლაში უზრუნველყოფის გარეშე, უდიდესი მისია გაკისრიათ. არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი, რომ ხელისუფლება ისევ შემოაბრუნებს ამ კანონპროექტს, ისევ დააყენებენ დღის წესრიგში, რისი სურვილიც არ გვაქვს. უნდა გავიგოს ყველამ, რომ ამდენი ადამიანი რომელიმე პარტიის ინტერესების გათვალისწინებით არ იბრძვის, მათ სურთ ევროპისკენ სწრაფვა და ევროპული მომავალი, - თქვა გაზეთ

„აჭარასთან“ საუბრისას ახალგაზრდული ორგანიზაცია „ეკოლოგები“ თანაბარი უფლებებისათვის“ ხელმძღვანელმა ნინო ჩხაიძემ. ჩვენი გვინდა თავისუფალი ქვეყანა, სადაც სამშობლო იქნება არა მხოლოდ პოლიტიკურად თავისუფალი, არამედ ყველა ასპექტში. უპირველესად, როგორც მოქალაქე, გაცვირდები ჩემ მიერ არჩეული ადამიანის მუშაობას და ვხედავ სრულ ქაოსს ამ პროცესში. უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოს წარმომადგენელს საკუთარი აზრი არ გააჩნია, რაც ყველაფერზე მეტყველებს. ახლა სხვა გზა არ დარჩენილა და ოპოზიციას აბრალებენ, რომ თითქმის ახალგაზრდები მართულები არიან პოლიტიკოსების მიერ. ამ განცხადებებით შეურაცხყოფას აყენებენ ახალგაზრდობას, სტუდენტებს, რომლებიც მამაცურად დგანან და მშვიდობიან, ღირსეულ მომავალს

გზები აღდგენილია

ISSN 2720-8702
9 772720 870003

„უკრაინის ომზე გამოაფხიზლა მსოფლიო“

გამოინერეთ და ითანამშრომლეთ გაზეთ „აჭარასთან“!
ჩვენთვის ძვირფასია თითოეული თქვენგანის აზრი!
წამოჭრილი პრობლემების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით: 577 20 43 55.

გზები აღდგენილია

თამაზ მუხამბერაძე 27 48 94

აჭარის მთიანეთში ნალექების კლებასთან ერთად, ხულოში, მეწერული პროცესების სალიკვიდაციო სამუშაოები აქტიურად მიმდინარეობს.

მეწერის შედეგად ჩაკეტილი საავტომობილო გზები მეტწილად გახსნილია.

მიმდინარე სამუშაოებს აჭარის სოფლის მეურნეობის მინისტრი ზაზა შავაძე, ხულოს მუნიციპალიტეტის მერი ვახტანგ ბერიძე, საკრებულოს თავმჯდომარე რენარ ბოლქვაძე, აჭარის საავტომობილო გზების დეპარტამენტის თავმჯდომარე მამუკა თურმანიძე, თავმჯდომარის

მოადგილე როლანდ ბოლქვაძე აკვირდებოდნენ. 9 მარტს საავტომობილო მიმოსვლა აღდგა ფაჩისა და გელაძეების მიმართულებით, სადაც მეწერული პროცესები დამთავრდა. გაწმენდილი სამუშაოები ახლაც მიმდინარეობს.

ალტერნატიული გზა გახსნილი მცირედ დასახლებულ უბნებში, სადაც დროებით ვერ ხერხდება საავტომობილო გზის ნაწილის გასუფთავება.

მეწერასაშიშ ზონებში მცხოვრები 10-ზე მეტი ოჯახი დროებით საიმედო ტერიტორიებზე გადაიყვანეს. ბინის ქირას ადგილობრივი თვითმმართველობა ანაზღაურებს.

მენყარი – დიდაჭარის კაშხალთან

გოტხე ნაბაძე 27 48 93

რამდენიმე წლის წინ სოფელ დიდაჭარის ტერიტორიაზე მეწერული პროცესები განვითარდა. „შუახევიშისა“ და დიდაჭარის კაშხლის მშენებლობისას, როგორც სამუშაოები შესრულდა, რამაც

პროცესები თითქოს შეაჩერა, თუმცა წლიდან წლამ უხვმა ნალექებმა მეწერი ისევ გაააქტიურა. 9 მარტს, საღამოს საათებში, შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ბათუმი-ახალციხის საავტომობილო გზის მ-9 კილომეტრზე (დიდაჭარის კაშხალთან) მეწერის ჩამოწოლის გამო, დროებით აიკრძალა ყველა სახის ავტოტრანსპორტის მოძრაობა.

გაწმენდილი სამუშაოებზე მოხილვითი იყო შესაბამისი ტექნიკა. მოძრაობა დროებით აღდგა.

სარეზერვუარი – მარტოხელა დედას

გოტხე ნაბაძე 27 48 93

2021 წლის დეკემბერში, ახლად არჩეული შუახევის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს პირველი სესიონზე, საკრებულოს თავმჯდომარის როლში ლორთქიფანიძის ინიციატივით, საქველმოქმედო

ფონდი შეიქმნა. ფონდს საკრებულოს ფრაქციის უმრავლესობა ოცნება - დემოკრატიული საქართველოს წევრები ავსებენ.

ამ წინ განმავლობაში ათეულობით ოჯახს დაენახნენ საყოფაცხოვრებო ტექნიკათა თუ ნივთებით. დედისა და ქალთა კვირეულის დღეებში, ნიგაზეულელ მარტოხელა დედას მედეა ქარცივაძე-კეკელიძეს, ფონდში მობილიზებული თანხით პლაზმური ტელევიზორი შეუძინეს.

საკრებულოს თავმჯდომარე როსტომ ლორთქიფანიძე, მისი მოადგილე გიორგი კეკელიძე მარტოხელა დედას, სახლში ესტუმრნენ და სარეზერვუარი გადსცეს.

მეუღლის გარდაცვალების შემდეგ, ერთი ქალიშვილი აწყურში გათხოვდა, მეორე - ხელგაჩაურში. ოჯახს მარტო ვუძღვებო. სახელმწიფოსგან არავითარ შემწეობას არ ვეძღვებო. მწირი ნივთები წლის სამყოფ მოსავალსაც არ მაძლევს. იმდენი თანხა ვერ დავზოგავ, რომ ტელევიზორი შემიძინა. ახლა თავს მაინც შევიტყვებ, - გვითხრა მედეამ.

შუახევის მუნიციპალიტეტის საკრებულო საქველმოქმედო აქციებს აგრძელებს.

კელაგობებს ამაგს არ უკარბავენ

თამაზ მუხამბერაძე 27 48 94

შუახევის მუნიციპალიტეტის საჯარო და საქართველოს საპატრიარქოს ხიჭაურის წმინდა გრიგოლ ხანძთელის სკოლაში მრავალი პედაგოგი საქმიანობს, რომლებსაც 40-წლიანი და მეტი პედაგოგიური მუშაობის სტაჟი აქვთ, მაგრამ პედაგოგიურ ჯილდოზე გასვლას, ისევე ალსაზრდელბთან მუშაობა არჩივს, სასერტიფიკაციო გამოცდები წარმატებით ჩააბარეს და მინდობილ საქმეს ისევ პროფესიონალურ დონეზე ასრულებენ. შუახევის საგანმანათლებლო რესურსცენტრისა და საქართველოს პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალი პროფკავშირების ინიციატივით, 33 ქალი პედაგოგი შუახევის მერიაში მოიპატიუ-

ლოს თავმჯდომარე როსტომ ლორთქიფანიძემ, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის პირველმა მოადგილემ ჭემალ სურმანიძემ, შუახევის რესურსცენტრის უფროსმა იდუარდ გოგრაჭაძ-

ემ, მერისა და საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილეებმა გურამ ზოიძემ, რუსუდან შავაძემ, გიორგი კეკელიძემ, პროფკავშირების რაიონული საბჭოს თავმჯდომარე ლევან ნატარაძემ და სამახსოვრო ადრესები გადასცეს. პედაგოგებმა ნათელა ფუტკარაძემ, თამარ ცინარიძემ, ნანული დავითაძემ, ცირა დუმბაძემ, ფატი მიქელაძემ ამაგის დაფასებისთვის მადლობა გადაიხადეს.

საინტერესო იყო შუახევის სასპორტო სკოლის დარბაზში გამართული ღონისძიება. აქ თამუნა ქარცივაძისა და შუახევის მუნიციპალური გენდერული საბჭოს თავმჯდომარის ფატი ჭაღალიძის ორგანიზებით, ჭვანის ხეობის მეწარმე ქალების ნახელოვანი გამოფინის, რასაც ფოტოებზეც ალამაზებდა.

უარი – საკარლაგენტო საბჭოს საკონსულტაციო ჯგუფის ნევროზაზე

არასამთავრობო ორგანიზაციები ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს საკონსულტაციო ჯგუფის წევრობის შეჩერების შესახებ განცხადებას ავრცელებენ. მასში ნათქვამია, რომ ისინი ვეღარ ხედავენ საპარლამენტო უმრავლესობასთან ამ ფორმატში თანამშრომლობის პერსპექტივას.

„სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები 2015 წლიდან აქტიურად ვთანამშრომლობთ საქართველოს პარლამენტთან ღია მმართველობის პარტნიორობის (OGP) მიმართულებით.

2015 წლიდან საქართველოს პარლამენტი იყო ერთ-ერთი ლიდერი OGP-ში. ამ პერიოდში, საპარლამენტო ღიაობის მხრივ ძალიან მნიშვნელოვანი რეფორმები განხორციელდა, რომელთა მონაწილე და მთავარი ინიციატორი იყო სამოქალაქო საზოგადოება. საქართველოს პარლამენტში შეიქმნა ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭო, რომელთანაც არსებობს საკონსულტაციო ჯგუფი, ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების, საერთაშორისო და დონორი ორგანიზაციების შემაღგელობით.

ჩვენ წლების განმავლობაში, კანონმდებლებთან და პარლამენტის აპარატთან ერთად, დონორი ორგანიზაციების ფინანსური დახმარებით, ვმუშაობდით და მხარს ვუჭერდით რეფორმებს, რომლებიც მოიცავდა საკანონმდებლო ცვლილებებს და პრაქტიკულ სამუშაოებს. რეფორმები განხორციელდა საპარლამენტო ღიაობის,

გამჭვირვალობის, მოქალაქეთა ჩართულობის და ინოვაციების და ტექნოლოგიების განვითარების მიმართულებით, რამაც ხელი შეუწყო საპარლამენტო საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის მეტ ღიაობას, ინკლუზიური გარემოს შექმნას, საკანონმდებლო პროცესში მოქალაქეების ჩართულობას. დონორი ორგანიზაციების დახმარებით შეიქმნა პარლამენტის ვებგვერდი, პარლამენტის შენობის ინფრასტრუქტურა გახდა უშუალოდ პირველად ადაპტირებული, პარლამენტის ვებგვერდზე გამოქვეყნდა სხვადასხვა ინფორმაცია, მათ შორის ლობისტების რეესტრი, სტატისტიკური მონაცემები და ასე შემდეგ. დაინერგა საპარლამენტო პეტიციების პლატფორმა, შეიქმნა და ტექნიკით აღიჭურვა მოქალაქეთა მისაღები, შეიქმნა პარლამენტის მობილური აპლიკაცია და სხვა.

ამ რეფორმების განხორციელებით, ღია მმართველობის პარტნიორობის საკმაოდ დიდ თანამშრომლობაში საქართველო წლების განმავლობაში იყო ერთ-ერთი მოწინავე ქვეყანა და პარლამენტის და სამოქალაქო საზოგადოების ეს წარმატებული თანამშრომლობის ფორმატი იყო მაგალითი ბევრი ქვეყნისთვის. საქართველოს პარლამენტთან სამოქალაქო საზოგადოების თანამშრომლობითი პროცესის ლოკალური და საერთაშორისო წარმატების ერთ-ერთი ყველაზე კარგი მაგალითი იყო 2015 წლის ოქტომბერში, მექსიკაში გამართულ OGP-ს გლობალურ სამიტზე OGP-ს სამოქალაქო საზოგადოე-

ბის დაწესებული პრიზის მიღება საქართველოს პარლამენტის მიერ. 2018 წელს საქართველოში გაიმართა ღია მმართველობის გლობალური სამიტი და საქართველოს პარლამენტმა უმასპინძლა ასობით კოლეგას და სტუმარს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან.

ამ პერიოდის განმავლობაში ჩვენ მოგვიწია მუშაობა სამი მოწვევის პარლამენტარებთან. ღია მმართველობაზე მუშაობის პროცესი იყო თანამშრომლობითი ფორმატის, მასში მონაწილეობდა როგორც საპარლამენტო უმრავლესობა, ისე ოპოზიცია, მუდმივმოქმედი საბჭოს წევრები იყვნენ ყველა ფრაქციის წარმომადგენლები. საპარლამენტო ღიაობის პროცესში მიღწევებიც ამ ერთობლივი მუშაობის შედეგია.

მაშინ, როდესაც სამოქალაქო ორგანიზაციები თანამშრომლობენ საპარლამენტო უმრავლესობასთან, მხარს უჭერენ და ფინანსურ დახმარებას უწევენ პარლამენტს რეფორმების განხორციელებაში, საპარლამენტო უმრავლესობამ ინიცირება გაუკეთა რუსეთში არსებული კანონის მსგავსი „უცხოური ვავლენის შესახებ“ კანონი, რომლის მიზანი იყო საქართველოში სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების იძულება დარეგისტრირდნენ „უცხოეთის ვავლენის აგენტების რეესტრში“, მათი სტომატიზაცია და საზოგადოებაში დისკრედიტირება, მათი კონტროლი, საბოლოო ჯამში კი მათი საქმიანობის შეზღუდვა და გაუქმება.

„უკრაინის ომმა გამოაფხიზლა მსოფლიო“

ლაშა ხოშნიკიძე 593 50 82 69

დღეს უკრაინაში წყდება ევროპის მომავალი, რუსეთ-უკრაინის ომმა ბევრ რამეს ახდა ფარდა, ერთიანობა წარმოაჩინა. ვხედავთ, როგორ ამარაგებენ იარაღით, როგორ ემხროებიან ფინანსურად, დიდი პოლიტიკური მხარდაჭერა

ერთი წელია, უკრაინული არ-მა არა მარტო იგერებს რუსეთის არმიას, არამედ კონტრშეტევაზეც გადადის და ოკუპირებულ ტერიტორიებს მეთოდურად ათავისუფლებს. ახლა ძირითადი ბრძოლები დონეცკისა და ლუგანსკის რეგიონებში მიმდინარეობს. აქედან გამომდინარე, არაერთი კითხვა ისმის, რომელთა შესახებ გვესაუბრება აჭარის სავაჭრო-სამრეწველო პალატის მრეწველი დიპლომატიურ საქმიანობაში, ახალგაზრდა ბიზნესმენთა ასოციაციის თავმჯდომარე, მსუის დოქტორანტი (ლინგვისტიკა - დიპლომატიური დისკურსში) **ლაშა ბოლქვაძე**, რომელიც ამავე უნივერსიტეტში მიწვეულია იაპონური ენის ლექტორად.

- რა ცხადყო საქართველოს 2008 და უკრაინის 2014 წლების სამხედრო მოვლენებმა დღევანდელი მსოფლიოს პოლიტიკური გადასახედიდან?

- ცხადყო ის, რომ რუსეთთან ურთიერთობა არცერთ შემთხვევაში არ არის სწორი, საიმედო და გამართლებული. ეს 2008 წელს ყველამ დაინახა და მანამდეც ბევრი ამის მაჩვენებელი ფაქტიც იყო. სამწუხაროდ, ეს არავისთვის აღმოჩნდა მაგალითი და არ მიიღეს სათანადო ზომები, რითაც რუსეთს მისცეს შესაძლებლობა, მეტი გამბედაობით დასხმოდა თავს უკრაინას, მაგრამ ომმა საკმაოდ შეაჯანჯღარა და გამოაფხიზლა მსოფლიო.

- კიევში ამას წინათ აშშ-ის პრეზიდენტი იმყოფებოდა. ამით რა გზავნილი გაუგზავნა მან რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოს?

- უკრაინაში წყდება ევროპის მომავალი, რუსეთ-უკრაინის ომმა ბევრ რამეს ახდა ფარდა, ერთიანობა წარმოაჩინა. ვხედავთ, როგორ ამარაგებენ იარაღით, როგორ ემხროებიან ფინანსურად, დიდი პოლიტიკური მხარდაჭერა

ლეთის ტექნიკასთან დაპირისპირების საშუალება?

- არ შეგვიძლია რუსეთის შესაძლებლობებზე ასე მარტივად ვიმსჯელოთ და დავასკვნათ, რომელს აქვს პროორიტეტი, თუმცა ცალსახაა, რომ დასავლეთი ყოველთვის ყველა ასპექტში მონახავს გზებს მის დასახულებლად.

- „პუტინის სურდა, გამხდარიყო 21-ე საუკუნის სტალინი, მაგრამ გავადასტურა“- განაცხადა მონღოლეთის ყოფილი პრეზიდენტმა ცანაიგინ ელბეგდორჟმა. მსგავსი შეფასებები სხვა ლიდერებისგანაც ისმის. ეს რისი მანიშნებელია?

- იმის, რომ პუტინს მანამდე არ სურდა ლიდერობა მეტად თუ ვერა, მსგავსად გაბატონება მინც სურს, მაგალითად, ტერიტორიების გაფართოება და მათზე კონტროლი, რაც მისცემს შესაძლებლობას, გახდეს ისტორიული მექვიდრეობის მთავარი ნაწილი.

- რუსეთი რომ არაბრუნდებოდა იმეტიანად, ცნობილია. რამდენად მოსალოდნელია, მან ატომური იარაღი გამოიყენოს უკრაინის წინააღმდეგ?

- ვფიქრობ, ეს მათთვის არ არის სარგებლობის მომტანი და არ წავლენ ასეთ რადიკალურ ნაბიჯზე, თუმცა გამოუვალ მდგომარეობაში ჩავარდნისას ამგვარი მოლოდინიც შეიძლება გაჩნდეს.

- უკრაინაში რუსეთის დანაშაულები, რასაკვირველია, ბევრს ლაპარაკობენ, მაგალითად, აშშ-ის ვიცე-პრეზიდენტმა რუსეთს დამნაშავე სახელმწიფო უწოდა...

- ასეთი თანამდებობის პირების განცხადება ყოველთვის მნიშვნელოვანი და ყურადღასსა დასაქვს. ეს ერთგვარი გზავნილია მსოფლიოსთვის, რათა რუსეთთან ურთიერთობებს გადახედონ და სათანადოდ უბახურონ.

- ანალიტიკოსები აცხადებენ, რომ როცა რუსეთი უკრაინაში დამარცხდება, შესაძლოა, კრემლმა

მორიგი აგრესია მოლოდინზე განხორციელოს ან აფხაზეთის და ცხინვალის რეგიონები მიიერთოს. რას ფიქრობთ?

- დამარცხება ნიშნავს კრემლის ფაქტობრივ ჩამოშლას. არა მგონია, ამის შემდეგ ამგვარი ქმედებისთვის შესწევდეს ძალა.

- „თუ უკრაინა წარმატებული ვერ იქნება, საქართველოს შეუძლია აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის ოდნემ დაბრუნება დაივიწყოს“- ამბობს აშშ-ის სამხედრო ძალების ყოფილი ხელმძღვანელი უკრაინაში, გენერალი ბენ შოჭერი...

- ბენ შოჯერი პენსიისტი ყოფილა, ჩვენ ქართველები კი ამას არასდროს შეგვეუბნებოდა - ყოველთვის ოპტიმისტურად და იმედიანად ვართ განწყობილინი, მეგრად, ეს დრო აუცილებლად მოვა, საქართველოს ვინილავე გამოვლიანებულს და გარწყინებულს.

- დასავლეთი რუსეთის წინააღმდეგ სხვადასხვა ქმედებას მიმართავს როგორც პოლიტიკური, ისე ეკონომიკური კუთხით. დაწესებული სანქციები ამის თვალსაჩინო მაგალითია. რუსეთზე შემოქმედებისთვის დასავლეთი კიდევ რა ბერკეტებს ირჩება?

- უფრო მეტი სანქციის შემოღება საჭირო. ისინი უნდა გამკაცრდეს. დასავლეთისთვის რთულია ეს, თუმცა აუცილებელია ქაჩრების შემოჭრა.

- როგორც ცნობილია, ყველა ომის შემდეგ ხდება მსოფლიოს ახალი გადანაწილება. ამ მიმართებით უკრაინის და საქართველოს ადგილი როგორ იქნება?

- გადახედვა, გადანაწილება და გადახარისხება აუცილებლად მოხდება. არ მინდა ვიფიქრო, რომ უკრაინა დამარცხდება. ვიმედოვნებ, რომ ეს ასე არ იქნება. უკრაინის გამარჯვება არის საქართველოს გამარჯვება, ორივე ქვეყნის აღმავლობის მეტი შესაძლებლობა.

უხსოვარი

ჩინეთის ეროვნული სახალხო კონგრესის 3 ათასამდე წევრმა 69 წლის სი ძინპინი ქვეყნის პრეზიდენტად უპრეცედენტო - მესამე ხუთწლიანი ვადით ერთხმად აირჩია. კენჭისყრა დაახლოებით ერთ საათს გაგრძელდა, ელექტრონული დათვლას კი დაახლოებით 15 წუთი დასჭირდა. პრეზიდენტის პოსტზე სი ძინპინი ერთადერთი კანდიდატი იყო. ჩინეთში პრეზიდენტობის ორგანიზაციის ლიმიტი 2018 წელს გაუქმდა.

საფრანგეთის სენატმა მხარი დაუჭირა ქვეყნის პრეზიდენტ ემანუელ მაკრონის ინიციატივად კანონპროექტს, რომელიც საპენსიო ასაკის 62-დან 64 წლამდე გაზრდას ითვალისწინებს. საპენსიო რეფორმა პარლამენტის ზედა პალატამ თვის ბოლოს უნდა განიხილოს. სენატის გადაწყვეტილების გაგრძელების შემდეგ ქვეყანაში მასშტაბური დემონსტრაციები დაანონსდა. ემანუელ მაკრონის ინიციატივას იმთავითვე მოჰყვა საფრანგეთის იონახლეობის მწვავე კრიტიკა. იანვარსა და თებერვალში ქვეყნის მასშტაბით მილიონზე მეტი დასაქმებული გაიფიცა.

პოლონეთმა ბელარუსთან სახმელეთო საზღვრის გამაგრება დაიწყო, მათ შორის ე. წ. ტანკსაწინააღმდეგო ზღაპრების მოწყობით. როგორც პოლონეთის თავდაცვის მინისტრმა „ტვიტერზე“ დაწერა, ჯარისკაცებმა დაიწყეს თავდაცვითი მიზანგეზობის მშენებლობა. „ეს არის ჩვენი თავდაცვისა და შეკავების სტრატეგიის ნაწილი“, - აცხადებს მარეუშ ბლაშჩაკი. პოლონეთმა ბელარუსის საზღვარზე 5 მეტრი სიმაღლისა და 190 კმ სიგრძის ბარიერის მშენებლობა გასულის წლის ზაფხულში დაასრულა.

ისრაელის დედაქალაქ იერუსალიმის აეროპორტში სასამართლო რეფორმის მოწინააღმდეგეებმა საპროტესტო აქცია გაართეს მას შემდეგ, რაც ცნობილი გახდა, რომ ქვეყნის პრემიერ-მინისტრი ბენიამინ ნეთანი-აჟუ საზღვარგარეთ ოფიციალური ვიზიტის შემდეგ იერუსალიმის ბენ გურონის აეროპორტში ჩამოფრინდებოდა. დემონსტრაციაში მონაწილეობა ასობით ადამიანმა მიიღო. 21 თებერვალს ისრაელის პარლამენტმა სასამართლო რეფორმის პროექტი პირველი მოსმენით დაამტკიცა. საკანონმდებლო ცვლილებები მოსამართლეების შერჩევის პროცესში ხელისუფლების უფლებამოსილების გაზრდასა და უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეების უფლებების შემცირებას ითვალისწინებს.

ბელარუსის ლიდერმა სიკედილით დასჯა დააკანონა. ალექსანდრე ლუკაშენკომ ხელი მოაწერა კანონს, რომელიც სახელმწიფო დაჯილდოების გასამართლებული თანამდებობის პირებისა და სამხედრო მოსამსახურეების სიკედილით დასჯას ითვალისწინებს. დოკუმენტის მთავარი მიზანი ექსტრემისტული, ტერორისტული და ანტისახელმწიფოებრივი დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერებაა. ბელარუსი ევროპაში ერთადერთი ქვეყანაა, სადაც სიკედილით დასჯის კანონი მოქმედებს.

მომზადდა ია შველიძემ

„ხალხის ძალის“ მიერ ინიცირებული კანონპროექტი პარლამენტიდან განვიხილავთ

პირველი გვერდიდან

მოითხოვენ. მართული სწორად ის 76 დეპუტატია, რომლებმაც ამ კანონპროექტს მხარი დაუჭირეს, -

განაცხადა ჩვენთან საუბრისას „ლელო საქართველოსთვის“ ბათუმის ორგანიზაციის თავმჯდომარე **ბენო თეგაძე**.

„ქართული ოცნების“ მიერ 9 მარტს გაუდღერებული გადაწყვეტილების მიუხედავად, აქციები თბილისსა და ბათუმში მაინც გაგრძელდა. საპროტესტო აქციის მონაწილეთა მთავარი მოთხოვნა შევად და რვა მარტს დაკავებული ადამიანების გათავისუფლება და საპარლამენტო სესიის დროზე ადრე ჩატარება იყო, რაც მალევე დაკმაყოფილდა.

- შინაგან საქმეთა სამინისტროს სხვადასხვა დანაყოფების თანამშრომლების მიერ მიმდინარე წლის 7 და 8 მარტს, პარლამენტის მიმდებარე ტერიტორიაზე გამართულ საპროტესტო აქციაზე, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის შესაბამისად დაკავებული ყველა პირი გათავისუფლდა. დაკავებულითა ნაწილი წარდგენილ იქნა სასამართლოს წინაშე, ხოლო დანარჩენი პირები გათავისუფლდნენ წინასწარი დაკავების ობოლატორში ყოფნის კანონით განსაზღვრული ვადის ამოწურვის საფუძველზე. შინაგან საქმეთა სამინისტროში 7-8 მარტს მომხდარ ძალადობრივ ფაქტებთან დაკავშირებით გამოძიება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 353-ე პრიმა და 187-ე მუხლებით გრძელდება. ტარდება საგამოძიებო მოქმედებები იმ პირთა დადგენის, იდენტიფიცირებისა და დაკავების მიზნით, რომლებმაც პარლამენტის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე მიმდინარე საპროტესტო აქციაზე განახორციელეს პოლიციელებზე თავდასხმა და სხვა ძალადობრივი ქმედებები“, - ნათქვამია შსს-ს განცხადებაში. ხელისუფლების გადაწყვეტილებას საერთაშორისო პარტნიორების მხრიდან გამოხმაურებები მოჰყვა. „ქართველმა ხალხმა კიდევ ერთხელ ნათლად თქვა, რომ საქართველოს ერთადერთი არჩევანი უსაფრთხო და წარმატებული ევროპული მომავალია, მივესალმებით „ქართული ოცნების“ გადაწყვეტილებას „უცხოური გავლენის შესახებ“ ორივე კანონპროექტის გაწვევასთან დაკავშირებით. მოვუწოდებ მმართველ პარტიას, რომ ოფიციალურად უარყოს ეს კანონპროექტები და აღარ მიჰყვეს ამ ტიპის კინთავსებები ქართულ და ევროპულ ღირებულებებთან და ფუნდამენტური თავისუფლებების დაცვასთან. მოვუწოდებ საქართველოს პოლიტიკურ ლიდერებს, გაუწიონ ყურადღება,

ერთად იმუშაონ ევროკავშირის კანდიდატის სტატუსის მოპოვებისთვის სასწრაფოდ საჭირო რეფორმებზე, რადგან ეს საქართველოს მოქალაქეების მკაფიო სურვილია“, - წერია შეერთებული შტატების დიპლომატიური მისიის განცხადებაში. კანონპროექტის გამოთხოვის თაობაზე განცხადება გაავრცელა ევროკავშირის უმაღლესმა წარმომადგენელმა საგარეო საქმეთა და უსაფრთხოების საკითხებში ჯოზეფ ბორელმა. მან „ტვიტერის“ საკუთარ გვერდზე დაწერა: „ქართველები გამოვიდნენ ქუჩებში დემოკრატიისა და ევროპული ღირებულებებისკენ სწრაფვის გამოხატავად. უცხოური გავლენის შესახებ კანონპროექტის გაწვევა კარგი ნიშანია. ახლა უნდა ვკონცენტრირდეთ სამართლებრივ ნაბიჯებზე, რომელთა გაყოფაც აუცილებელია“.

გადაწყვეტილებას მიესალმება ასევე ევროკავშირი, რომელიც მოუწოდებს საქართველოს ყველა პოლიტიკურ ლიდერს, განახლოონ ევროკავშირის მხარდაჭერი რეფორმები ინკლუზიური და კონსტიტუციური გზით და საქართველოს კანდიდატის სტატუსის მისაღწევად 12 პრიორიტეტის შესაბამისად.

შეგახსენებთ, რომ საქართველოს პარლამენტმა 7 მარტს პირველი მოსმენით მიიღო მოძრაობა „ხალხის ძალის“ მიერ ინიცირებული „უცხოური გავლენის გამჭვირვალობის“ შესახებ კანონპროექტი, რომელიც ყველა აქცია და მედიორგანიზაციას, რომელთა შემოსავლის 20%-ზე მეტი უცხოეთიდან ფინანსდება, უცხოური გავლენის აგენტად რეგისტრაციას ავალდებულებს. კანონპროექტმა ქვეყნის სხვადასხვა ქალაქში მასობრივი საპროტესტო აქციები გამოიწვია.

„ქართულ ოცნებაში“ ოპოზიციისა და მესამე სექტორის ბრალდებებს უარყოფენ და ამბობენ, რომ ამ დღეების განმავლობაში კარგად გამოჩნდა, ვის უნდა ევროპაში ღირსეულად ვისვლა.

პოლიტსაბჭოს გადაწყვეტილება არის ცნობილი, დეტალურადაა განმარტებული ის მიდგომები და პოზიცია, რომელიც პარტიამ დააყენებდა. მე, უბრალოდ, თქვენე ყურადღება იმაზე მინდა გავამახვილო, რომ უკვე მერამდენედ დასტურდება, ამ ქვეყნისთვის რომელ პოლიტიკურ ძალას რა უნდა, რა არის მნიშვნელოვანი. დადასტურებულია.

ბულად ჩანს, რეალურად ვის სურს განვითარება, წინსვლა, ევროპაში შესვლა და ვის არ უნდა ამ ქვეყანაში სტაბილურობა და უნდა ომი, - განაცხადა ფრაქცია აჭარის უმაღლესი საბჭოს ფრაქცია „ქართული ოცნება, დემოკრატიული საქართველოს“ განმარტების დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე **ილია მერაბაძე**.

არქეოლოგიის რთულ და საპატიო საქმეს ქალების კარგად ასრულებენ

ოთარ ცინარიძე 599 85 21 14

ჩვენი სტუმარია სსიპ „აჭარის მუზეუმის ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის“ ექსპოზიციის სამსახურის უფროსი, სერტიფიცირებული გიდი-ტრენერი, კერძო სკოლა „თაობის“ ისტორიის პედაგოგი, არქეოლოგიის აკადემიური დოქტორი ირინე დუშბაძე

- ქალბატონო ირინე, რამ განაპირობა, რომ ქალისთვის ერთობ რთული და საპატიო პროფესია - არქეოლოგია აირჩიეთ?

- ჯერ კიდევ სტუდენტობის წლებში, ჩვენი სოფლის სკოლის დირექტორის თხოვნით, უნივერსიტეტში სწავლის პარალელურად, მუშაობა დავიწყე თბილისის საშუალო სკოლაში ისტორიის მასწავლებლად, რაც ძალიან რთული იყო უტრანსპორტობის დროს. 1995 წელს გავთხოვი. ეს პერიოდი დამთხვა დღეს უკვე საერთაშორისო მნიშვნელობის ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის დაარსებას, რაც ქვეყნის სახელოვანი არქეოლოგის, ბატონ ამირან კახიძის დამსახურებაა. იგი ჩემი ლექტორი იყო პირველი კურსიდანვე. მიმდინარეობდა მუზეუმის კადრებით შეგების პროცესი. ასე აღმოჩნდა, რომ ის ჩვენი სტუდენტები არქეოლოგიურ მუზეუმში. სხვადასხვა წლებში ვმუშაობდი ცალკეულ პოზიციებზე. 2001 წლიდან კი ვარ ექსპოზიციის სამსახურის უფროსი, ამავედროულად, ქართულენოვანი გიდი. ხშირად მიწევდა არქეოლოგიურ ექსპედიციებში ყოფნა ბატონ ამირანთან ერთად. წლებმა გამოცდილება მოიტანა. ბატონ ამირანი მირჩევდა, დოქტორანტურაში ჩამებარებინა, თუმცა ერთდროულად პატარა ბავშვები, დიდი ტრადიციული ოჯახი და სწავლა, ჩემთვის რთული ამოჩნდა. არქეოლოგია ქალისთვის მართლაც რთული პროფესიაა. ეს, უმეტესწილად, პრაქტიკაა. ამბობენ: სჯობს გვიან, ვიდრე არასდროსო და... 2017

რგალს მქონდა სამეცნიერო თემის დაცვა.

- მეცნიერ ხელმძღვანელზე რას იტყვით?

- საბედნიეროდ, იმ რჩეულთა სიაში მოგხვდა, ვისი სამეცნიერო ხელმძღვანელებიც იყვნენ ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ამირან კახიძე და საქართველოს ეროვნული მუზეუმის მთავარი კურატორი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი მინდია ჯალაბაძე. როცა ბატონ ამირანს ვთხოვე ყოველივე ჩემი სამეცნიერო ხელმძღვანელი, რაღა დროს ჩემი ხელმძღვანელობაო, მითხრა, თუმცა დამთანხმდა და ძალიან საინტერესო ნაბიჯი გადადგა ჩემდა სასარგებლოდ - თანახმდებოდა ჩემი დამოუკიდებელი პიროვნება, არქეოლოგი მინდია ჯალაბაძე. იგი იკვლევს მეღვინეობის უძველეს ძეგლებს, საიდანაც დამტკიცდა ქართული ღვინის არქეოლოგია. გამიმართლა, რომ ასეთ პიროვნებებთან მქონდა ურთიერთობა.

- თამარის დასახლებაში აღმოჩენილი ქვევარი რამდენად საინტერესო იყო?

- თამარის დასახლებაში შემთხვევით აღმოჩენილი ქვევარი მეშვიდე-მერვე საუკუნეებით თარიღდება. მსგავსი ტიპის ქვევრების მომრავლება აჭარაში ჯერ კიდევ ადრე

ვე, რომ მაჭახელი ის ხეობაა, რომელშიც თავის დროზე, ბოლომდე იბრძოლა ქრისტიანობის შენარჩუნებისთვის. თვითონ მარნის შესახებ ადგილობრივებმა მოგაწოდეს ინფორმაცია ერთ-ერთი დაზვერვითი საქმიანობის დროს. სსიპ „აჭარის მუზეუმის“ არქეოლოგიურმა ექსპედიციამ არქეოლოგ თამარ შალიკაძის ხელმძღვანელობით, სამუშაოები დაიწყო 2021 წელს. ფრაიდ საინტერესო ძეგლი გამოიკვეთა გათხრების პროცესში. გამოვლინდა 12

საქმეში ჩემი ჩართულობა მოკრძალებული იყო.

- მშობლიურ სოფელ თბილისარში ორი ნაეკლესიარის შესახებ რა ინფორმაციას ფლობთ?

- სოფელი თბილისარი 12 კილომეტრითაა ქალაქ ბათუმს მოცილებული. უცნაურია, რომ აქ, დღემდე შეუსწავლელი ორი ნაეკლესიარის მდებარეობა. ერთი - მიკროტობონიმ ომბოლოში, მეორე - მურმანეთში. ორივესთვის ჩვენს წინაპრებს გამოჩენილი მდებარეობა შეუჩრვიათ. თვალს თუ გადავაგვლებთ მდინარე ჭოროხისწყლის სოფლებში არსებულ ეკლესიებს (ავგია, ერგე, სიმონეთი...), მათი თვალსაჩინო მდებარეობა სტრატეგიულ ხასიათსაც ატარებს. ომბოლოს ეკლესია საძირკვლამდე დანგრეული (გვიქრობ, ადრეული იქნება), მურმანეთის კი პირველ მეთხედამდე, ასე თუ ისე, შენარჩუნებული კედლებით იღა. მისი დანგრევა რუს სამხედროებს უკავშირდება. სასაზღვრო გზების კეთებისას განგებ დაუნგრევიათ. თვითმხილველების გადმოცემით, ამის ჩამდენი, ერთი გარდაცვილია, ერთიც - გაიყვანეს.

- ხიხაძიში აღმოჩენილი ცული შესახებაც გვითხარით?

- ხიხაძიში აღმოჩენილი გრაფირებული ცული, შემთხვევითი მონაპოვარია. ცული მიეკუთვნება გა-

ჩიხაძიში აღმოჩენილი გრაფირებული ცული, შემთხვევითი მონაპოვარია. ცული მიეკუთვნება გასული საუკუნის 70-იან წლებში ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ხიხაძიში წყლის არხის გაყვანის დროს შემთხვევით აღმოჩენილ ბრინჯაოს განძს, რომელშიც წაღდთან, სემენტურ იარაღთან და ბრინჯაოს ზოდებთან ერთად იყო სადა და გრაფირებული ცულები

მუშაუკუნეებიდან იწყება. ასეთი ფორმისა და შემკულობის (ჭაჭვისებური ორნამენტები) ყელის არეში და მსხლისებური მოყვანილობა) ქვევრათა პირველი გავრცელება სამხრ-

სხვადასხვა ზომის, ფორმის, შემკულობისა და პერიოდის ქვევრები, საკმაოდ დიდი წარმადობის საწნახელი, სათავსო, ნაგებობის ნაშთები. ჩანს, საქმე გვაქვს სამარხ კომპლექ-

სული საუკუნის 70-იან წლებში ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ხიხაძიში წყლის არხის გაყვანის დროს შემთხვევით აღმოჩენილი ბრინჯაოს განძს, რომელშიც წაღდთან, სემენტურ იარაღთან და ბრინჯაოს ზოდებთან ერთად იყო სადა და გრაფირებული ცულები. კოლხური კულტურისათვის დამახასიათებელია ბრინჯაოს ნაკეთობათა გრავირება. ხიხაძის გრაფირებული ცული ძვ.წ. VIII-VII საუკუნეებით თარიღდება. მასზე დატანილია მყვარე ძაღლის, გველისა და მზის გამოსახლება, რაც ხაზს უსვამს ცულის საკულტო დანიშნულებას.

- მუშაობთ მოსწავლეებთან და ბათუმის უნივერსიტეტის სტუდენტებთან. ასეთი აქტივობა რა მიზანს ემსახურება?

- თანამედროვე მუზეუმების პრობლემატიკა საგანმანათლებლო მიმართულება, რასაც ბევრი ახსნა აქვს. პირველ რიგში, მუზეუმში არაფორმალური განათლების სამსახურში დგას. ჩვენ ბოლო წლებში აქტიურად ვმუშაობთ ამ მიმართულებით. სკოლაში დღეს ასაკის ბავშვებისათვისაც კი გვაქვს მათზე მორგებული საგანმანათლებლო პროგრამები. სსიპ „აჭარის მუზეუმის“ ყველა მუზეუმში და მათ შორის, ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმშიც, სკოლის მოსწავლეებისათვის განკუთვნილი უამრავი საგანმანათლებლო პროგრამაა, რომელიც მორგებულია ეროვნულ საგანმანათლებლო პროგრამებზე. ადრეული ასაკიდან ბავშვების მუზეუმით დანერგვის მისიანი არის ის, რომ თავიდანვე შევავაროთ მათ აქტიურობა, ვაჩვენოთ, რომ მუზეუმში ეს არის მრავალი მიმართულების ინტერესთა ჩამოყალიბებისა და გადაკეთის, დასვენების, განტვირთვის, კულტურული, საგანმანათლებლო თუ ისტორიული შემეცნების, ასევე, ესთეტიკური სიამოვნების მიღების ადგილი. საქართველოში მუზეუმების დამოვალდებულება კვლევამ ცხადყო, რომ ვიზიტორთა პროცენტული მაჩვენებელი ძალიან დაბალია. სწორედ ამასთან ბრძოლაა საგანმანათლებლო პროგრამების მთავარი მიზანი.

წელს ჩავაბარე ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოქტორანტურის ფაკულტეტზე, რა თქმა უნდა, არქეოლოგიის მიმართულებით. ჩემი საკვლევი თემა იყო - „მევენახეობა-მეღვინეობა აჭარაში არქეოლოგიური ძეგლების მიხედვით“. ქართული დანიშნისა და ვაზის სიყვარული დამაჩემის დამსახურებაა.

- აკადემიური დოქტორის ხარისხის მოსაპოვებლად რა სამუშაოები გასწიეთ?

- ხარისხზე მუშაობა ხანგრძლივი და რთული პროცესია. თემზე მუშაობის დროს შეძლებისდაგვარად ვმონაწილეობდი არქეოლოგიურ ექსპედიციებში, კონფერენციებში, ვმუშაობდი ფონდებში, ბიბლიოთეკებში. დაიწყო პანდემიის პერიოდი, რის გამო, დაცვის გადავადებაც მომიხდა. 2022 წლის 9 თებ-

ეთ შავი ზღვისპირეთს უკავშირდება, პირველი ნიმუშები კი გონიოს ციხის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი.

- არანაკლები გამოხმაურება მოჰყვა სინდისის მარანსა და სოფელ წინსვლაში ჩატარებულ ექსპედიციებს. მოკლედ გვითხარით მათ მნიშვნელობაზე.

- სინდისის მარანი მაჭახლის ხეობაში მდებარეობს, რომელიც მდიდარია მეღვინეობასთან დაკავშირებული სხვადასხვა ტიპის საწნახლებით, მარნებით, დღემდე შემორჩენილი აბორიგენული ვაზის ჯიშებითა და სხვ. მათი სიმრავლე ხაზს უსვამს იმ ფაქტს, თუ რა დიდი როლი ეკავა მეურნეობის ისეთ დარგს ამ ხეობაში, როგორცაა მეღვინეობა-მეღვინეობა. აღსანიშნავია ასე-

ქსთან. არ შემიძლია არ აღვნიშნო სოფლის მოსახლეობის და განსაკუთრებით, ახალგაზრდების ჩართულობა არქეოლოგიურ სამუშაოებში. დიდი მადლობა მათ ამ დამოკიდებულებისათვის. კვლევები წელსაც გაგრძელდება. რაც შეეხება სოფელ წინსვლის აღმოჩენებს, იქ ჯერ მხოლოდ ზედაპირული დაზვერვები განვახორციელებ და საინტერესო ძეგლები დავაფიქსირებთ. არქეოლოგიური სამუშაოებისთვის გარკვეული მოსამზადებელი საფეხური გვაქვს გასავლელი.

- მუზეუმის ხელმძღვანელობის ჩართულობით, მოეწყო ვორქშოპი „ღვინის კულტურა საქართველოში“ და გამოვიტარა - „აჭარული ნაჭრები“.

- კარგი წამოწყებაა, მაგრამ ამ

ქართულ-უკრაინული პროექტი „ბავშვებს უნდათ მშვიდობა“ წამოგეწყეთ?

- დღეს უკრაინაში მიმდინარე პროცესები, უსამართლო ომი, ყველაზე სატიკარია. მუზეუმის დირექცია, დირექტორი თეონა ზოიძე, თითოეული თანამშრომელი ვცდილობთ, თანადგომა გამოვუცხადოთ უკრაინელებს, განსაკუთრებით ბავშვებს. 2018 წელს შეიქმნა სსიპ „აჭარის სამუზეუმო გაერთიანება“. იმ დღიდან მოყოლებული დირექცია, ყველა საქმეში აქტიურადაა ჩართული.

- თქვენი ცხოვრების მნიშვნელოვან დღედ რომელს მიიჩნევთ?

- ყოველი დღე არის განსაკუთრებული და მნიშვნელოვანი, როცა შვილების წარმატებას, წინსვლას, მიღწევებს და სწორ ნაბიჯებს ვხედავ.

- ტკივილი, რომელიც არ გასვენებთ?

- ეს არის უახლოესი ადამიანების დაკარგვით გამოწვეული წუხილი, ჩამოთვლას არ შეეგუდებო. ყველა მაკლია და მათ გარეშე ყოფნა მოსვენებას არ მათლებს...

- ცნობილი ექიმის მეუღლე იყავით...

- ჩემი მეუღლე ლევან გამყრელიძე, თავის პროფესიაზე შეყვარებული ექიმი - ქირურგი, ტრავმატოლოგი იყო. დიდი ფუფუნება ოჯახში ექიმის ყოფნა. ლევანი დაგვაკლდა ჩვენ, დააკლდა რეგიონს. მისი ერთგული და კმაყოფილი პაციენტები ახლაც გვაკითხავენ ზოლმე ოჯახში. ალბათ, ამის გამოძახილი იყო, რომ 80 წლის დედაწამოსილი ექიმს, ენდოკრინოლოგ გიული მალანაის, გამოჩენულად მოვეფერეთ. მას ნაყოფიერ შრომას და დიდხანს სიცოცხლეს ვუსურვებ.

- შვილებს რას ურჩევდით?

- მყავს სამი ვაჟიშვილი. უფროსი თენგიზ გამყრელიძე, 27 წლისა, დაამთავრა თბილისის ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტი, მუშაობს სანაპირო დაცვაში. 24 წლის ალექსანდრე ბათუმის საზღვაო აკადემიის მეოთხე კურსის სტუდენტია გემის მექანიკის მიმართულებით, უკვე დაოჯახებას აპირებს, რაც ძალიან მახარებს. გიორგი თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის ადმინისტრირებისა და მენეჯმენტის ფაკულტეტის პირველი კურსის სტუდენტია. სამუშაოდ, მამის კვალს არცერთი არ გაჰყვა. პირველ რიგში, შვილებს ვურჩევ, იცხოვრონ ისე, როგორც ქართველ კაცს და მამის - ლევან გამყრელიძის ხსოვნას შეეფერება, ნურასდროს დაიხარებენ შრომას!

- დედის დღე პირველად ვინ მოგილოცათ?

- პირველბა მომილოცეს შვილებმა, მოსწავლეებმა, კოლეგებმა, ახლობლებმა...

- მრავალშვილიან ოჯახში გაიზარდეთ...

- დიდი ოჯახის შვილობი ყველაზე დიდი ბედნიერებაა, ცხოვრების ერთი დიდი გაკვეთილია, რაც პირადად გამოცვადე. ოჯახში 3 ქალიშვილი და 4 ვაჟი ვიზარდებოდი. მეც 3 ვაჟის დედა რომ ვარ, ესეც მახარებს და ენერჯას მმატებს.

- მეგობარი, რომელსაც საიდუმლოს არ უმალავდით?

- მადლობა ღმერთს, რომ ამ მხრივ მიდებარე ვარ, მყავს ღვინა და ჭირში გამოზარდებული მეგობრები.

- არქეოლოგი, რომლის იდეითაც მოინახრეთ?

- არქეოლოგია ჩემ შემთხვევაში, უბირველესად, ბატონ ამირან კახიძესთან ასოცირდება. მიუხედავად მისი ტიტულებისა, მსგავსი თავმდაბალი პიროვნება, დიდი ბუნების ადამიანი, მუდმივად ორიენტირებული ახალგაზრდა თაობის წახალისებისკენ, ხელშეწყობისაკენ, ბევრი არ მეგულება დღეს. საკუთარი საქმის სიყვარული მან გვასწავლა, რისთვისაც მადლობელი ვარ.

განუყრელი მეგობარი

ავთანდილ დიასამიძესთან დიდი ხნის მეგობრობა მაკავშირებდა. უფრო მეტიც - განუყრელი მეგობრები ვიყავით.

უნიჭიერები ადამიანი იყო. იშვიათად მინახავს მისებრ გულიანი, გულუხვი, ვაჟკაცი.

ერთი ასეთი შემთხვევა მინდა გავიხსენო: გაზეთის რედაქტორი, ბატონი შოთა ქუთაძე შვებულებაში რომ გავიდა, მისი მოვალეობის შესრულება ავთოს დაევალა. მივაღწევი ამ ჩემს ძმაცაცს ლექსებით - თუ დაამბეჭდავ-მეთქი. მაგას რა კითხვა უნდა, მომეცი ლექსებიო. მივეცი. დაიწყო კითხვა:

„ხვალ ცხრა საათიდან ოცდაერთ საათამდე ვიქნები სამსახურში და ჩემი სული მეყოლება დილეგში გამოშვებული. მე უბედურმა ხორცისათვის გავწირე სული... ბრძენი პირიქით აკეთებს ამას“.

ავთომ დიმილით გამოძხვდა და მეორე ლექსის კითხვა დაიწყო:

„ადამიანებს არ უყვართ ერთმანეთი...“

ამის თქმას მერჩვენა დამბაჩა დახალათ ჩემთვის, მაგრამ სინამდვილეს ვუცქერ თვალზე და სიცრუე არ მქონია დღემდე ხელობად“.

აქ ჩაიცინა და მესამე ლექსზე გადავიდა: „სამაის წელი მკლავდნენ მორკინალს, სულს მიმღვრევდნენ და“

მწარედ მოვიკვი, ბორკილად მადევს

ავტონომია, ამხსენ ბორკილი...“.

სხვა, იმ დროისთვის შეუფერებელი და მიუღებელი ლექსების ჩაკითხვის შემდეგ მეუბნება: - ბიჭო, გგონია, არ დაგებუდავ? მე თუ მომხსნიან, შენც თან მომხვები და ვიაროთ მერე „ზაბეგალოვკებში“ და ყავახანებში ერთადლო. აილო წითელი კალამი და წააწერა ლექსებს - „დაიბეჭდოს შემდეგ ნომერში“.

იმ დროს პარტიის აჭარის საოლქო კომიტეტის იდეოლოგიური განყოფილების გამგის პირველი მოადგილე გახლდით.

რა თქმა უნდა, მეორე დღესვე დაიბეჭდა ყველა ლექსი. დღემდე ჩემთვის გამოუცნობია, წაიკითხეს თუ არა „ხემდგომებმა“ გაზეთის ის ნომერი, და თუ წაიკითხეს, რატომ „გატარეს“ უხმაუროდ?

ამ პატარა მოგონებაში კარგად ჩანს ავთოს მტკიცე ხასიათი და გამბედაობაც.

დავით თედორაძე, საქართველოს მწერალთა კავშირის აჭარის ორგანიზაციის თავმჯდომარე

ძველი ბათუმის ერთ-ერთი უკანასკნელი მოჰიკანი

ახლანან გავიგე, ავთანდილ დიასამიძე გარდაცვლილა, კარგი პურნალისტი, უთბილესი კაცი და ღირსეული, უკომპრომისო მოქალაქე, ერთ-ერთი რჩეული, ვის გამოც მიყვარდა რედაქციაში მისვლა, საყვავში ჩამოჭდომა და ბაასი, კაცი, რომელსაც სიმართლე უდღუღდა სისხლში, სიყვარული - გულში და არ შეეძლო სიყალბესა და ორპირობასთან შეგუება. მძიმე ავადმყოფობამ მრავალი წლით ჩამოაცილა აქტიურ ცხოვრებას, მაგრამ ვიღერე ცოცხალი იყო, მისი სახით ძველი ბათუმის ერთ-ერთი უკანასკნელი მოჰიკანი გვეიმედებოდა.

ნათელში განისვენე უფროსო მეგობარო, ნათელი ადამიანო!

ბაჟრი თემზაძე, პოეტი

ბაზეთ „აჭარის“ თვალისჩინი

ასწერ დავიწყე და წავშალე. როგორ მინდა, ისე დავწერო, როგორც იმსახურებდა, ეკადრებოდა - ის ხომ გამოირჩეული იყო, რაღაც სხვანაირად გამოჩენილი, ღირსეული, უზადო პროფესიონალი, ახალგაზრდა პურნალისტების უდიდესი მეგობარი, გულშემატკივარი... როგორ გვიხაროდა, როცა ჩვენი წერილები მის ხელში ხვდებოდა. ვიცოდით, ცუდად არ ჩაეროდა, გასაწვრთვებულს გასწვრებდა, დაგაოგებდა, გასწავლიდა და თანაც ისე, რომ შეცდომას მეორედ აღარ დაუშვებდი. სათქმელსაც პირდაპირ გეტყვოდა, ყოველთვის სიმართლის მხარეს იდგა და თუ ვინმე რომელიმე პურნალისტს აუვად მოიხსენიებდა, პირველიც თავად გასცემდა პასუხს, დაცავდა...

თქვენი თვალისჩინი ჩვენ ვიქნებით, წავიკითხავთ წერილებს, თქვენ მხლოდ მოგვისმინებ და ჩვენს გვერდით დარჩითო. „თქვენი ეს სიტყვები ჩემთვის ყველაზე დიდი საფასურია იმისა, რაც მიკეთებია“, - გვიხარა და წავიდა. მის ოთახში მას მერე აღარც შევსულხარ... იქ ბატონი ავთო აღარ მეგულებოდა და იმიტომ. თითქოს იმ ოთახს ვუცხადებდი პროტესტს მისი წასვლის გამო. რამდენი მაქვს სათქმელი, ვინ მოთვლის. ამაყი ვიყავი, როცა ბათუმის საპატიო მოქალაქის წოდება მიანიჭეს - ის უდავოდ იმსახურებდა ამას, მაგრამ წოდებებისთვის არასოდეს არაფერი უკეთებია. იმაზე მეტად დაინახა, ვიდრე ეს ერთ ადამიანს შეეძლო. მისგან ვისწავლე, რომ ყველაზე დიდი პატრიოტიზმი პროფესიონალიზმი და შენი საქმის გულწრფელად, თავდაუზოგავად კეთებაა... ყოველთვის უარს აცხადებდა გაზეთის რედაქტორობაზე, თუმცა ამ თანამდებობის გარეშეც, პირადად ჩემთვის, მისი სიტყვა და შეფასება ყველაზე ღირებული იყო. ის თვალისჩინი-კარგული იმაზე მეტს ხედავდა და გრძობდა, ვიდრე ბევრი თვალხილული. ალბათ იმიტომ, რომ თავად იყო ბაზეთ „აჭარის“ თვალისჩინი.

მეამაყება, რომ ჩემი უფროსი მეგობარი და კოლეგა იყო. უნდა იამაყოს მისმა შესანიშნავმა ოჯახმა - არაჩვეულებრივმა მეუღლემ, შვილებმა, ამ ულამაზესმა ქალაქმა, კუთხემ და ქვეყანამ, ვინაიდან ავთანდილ დიასამიძე ამას იმსახურებს მთელი თავისი მართალი ცხოვრებით, მოღვაწეობითა და ერთგულებით.

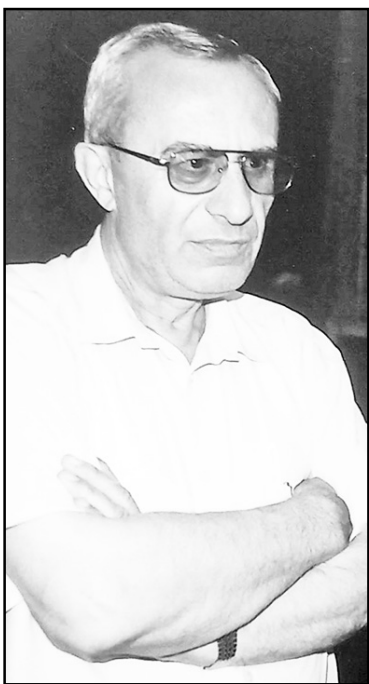
მანანა მიძელაძე, შურნალისტი, აჭარის უმაღლესი საბჭოს მასმედიათა და საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის უფროსი სპეციალისტი

კენტადლა დავრჩი...

წლების წინ, ნეკროლოგების წერა ლამის მოვალეობად რომ მექცა, მწარედ დავიფიცე - აწი ამის გამკეთებელი აღარ ვარ-მეთქი და ასეც ვიქცეოდი, მაგრამ... ავთანდილ დიასამიძე გარდაიცვალაო, გავიგე და... რა ფიცი, რის ფიცი, ხალხო...

სამი ავთო ვმუშაობდით რედაქციაში. ჯერ ავთო ლომიძე (ბათუმის სიმბოლოს - უკვდავი „ქოლგინი დელფინის“ ავტორი) გამოგვეცალა ხელიდან, ახლა... ავთო დიასამიძე - გაზეთის ბოლომდე შეწირული დიდებული პურნალისტი, დიდებული რედაქტორი (თუმცა ოფიციალურად არასდროს ეკავა ეს თანამდებობა) და კიდევ უფრო დიდებული პიროვნება, „საპატიო ბათუმელი“, რომელსაც, კალამთან ერთად, სიტყვაც არანაკლებ უჭირდა. ამაში ყველა დამეთანხმება, ვისაც ავთოს (მაპატიეთ, ვისაც გენამ უშვებთ, მაგრამ ასე მივმართავდი ყოველთვის ერთმანეთს) თამალობა ერთხელ მაინც უნახავს და მისი მქვერმეტყველებით დამტკბარა!..

გერ იტანდა, ვინმე საქმეს არასათანადო მონდომებით, უპასუხის-

მგებლობდ თუ მოეკიდებოდა - ფინთისხვით იფეთქებდა, სათქმელს პირში მიხლიდა (ზოგჯერ - საკმაოდ მკვახედვაც), მაგრამ არავის სწყინდა და არც შეუტაცებოდა გრძობა თავს, რადგან, ჯერ ერთი, დაუმსახურებელ, უსამართლო ერთ მწარე სიტყვასაც არ გაკადრებდა, და მეორე - საერთოდ არ იყო გულგამყოლი: ამ წუთს „გალანძლულ-გათახულს“ ათი წუთის შემდეგ მხარზე ხელს გადახვევდა და, მისებურ-ჩვეულებრივად, ისე თბილად დაელაპარაკებოდა, თითქოს ის არ იყო, ცოტა ხნის წინ მქვერმე ხმით რედაქციის კედლებს რომ აზანზარებდა! ამიტომ უყვარდა, უყვარდა და მომავალშიც ეყვარება ყველას, ვინც მასთან მუშაობდა კი არა, უბრალოდ, თუნდაც იცნობდა...

სამი ვიყავით, კენტადლა დავრჩი. ისეთი შერჩენა მაქვს, თითქოს ხელახლა დავობდი!.. უფალმა გაანათლოს შენი ლამაზი სული, ჩემო ავთო, ჭეშმარიტად სპეტაკო, ღირსეულო, სამაგალითო ადამიანო!

ღმერთმა გაძლეს მისცეს შენს საყვარელ ოჯახსა და ყველას, ვისაც დააკლი!

უდიდესი სიყვარულითა და გულსტივიდლით, ანთო ვაზაძემორია

„სტეკლიაშკა“ - ნაღდი ბათუმელაზის თავუყრის აღბილი

მანანა მიძელაძე 598 24 94 97

„ბათუმელობა“ გამორჩეული წოდებაა და თუ მას სიტყვა „საპატიო“ ემატება, ესე იგი, ის ადამიანი ხარ, ვის სიყვარულსაც ქალაქი გულით დაატარებს...

ალბათ არავინ მიწყენს, თუ ვიტყვი, რომ ბათუმს წლების წინ უფრო მეტი ნაღდი თანაქალაქელი ამშვენებდა. მათთან ყოველი შეხვედრა დიდი ბედნიერება იყო. ისინი ჩვენს გაზეთსაც ხშირად სტუმრობდნენ, რადგან „აჭარის“ შენობა ქალაქის ყველაზე ლამაზ, ხალხმრავალ ადგილზე იდგა და ამ შენობაში მუდამ უნიჭიერესი და უთბილესი ხალხი მუშაობდა. „სტეკლიაშკა“ იმიტომ ვახსენე, რომ ბოლო წლებში ქალაქის ნაღები საზოგადოება ჩვენი გაზეთის ყოფილი შენობის წინ რომ კაფეა, იქ იკრიბებოდა. ეს შეკრებები კი თავდაპირველად, გაზეთ „აჭარის“ რედაქტორ ალი სამსონიას დროს რესტორან „აჭარაში“ ხდებოდა. არ იყო ეს თავყრილობა მხოლოდ დღე-

ნი სმისა და თრობისთვის. ამ მართლაც სახალხო აკადემიაში საინტერესო დისკუსიები იმართებოდა - მისი ყოველი წევრი ქვეყნის მთავარ მოვლენებში კარგად იყო გათვითცნობიერებული. აქ იყო დიდი კამათიც და დიდი მოფერებაც. მერე გაიყვანა და დაიხურა რესტორანი და ბათუმელებმაც სხვაგან გა-

დინაცვლეს. აჭარის“ რედაქციის წინ მდებარე კაფეს „სტეკლიაშკა“ შეარქვეს და ახლა აქ უზიარებდნენ ერთმანეთს მსოფლიოს, ქვეყნის, ქალაქისა თუ საკუთარი ოჯახის ამბებს. აქ უცვლელი თამადავად გახლდათ ალი სამსონია, ნუგზარ ჯაფარიძე, ლევან ღლონტი... ზედმეტსახელებსაც იხდენდნენ სახალხო

აკადემიის წევრები, სხვადასხვა პროფესიის ადამიანები...

დღეს ავთო დიასამიძეს აცილებს საზოგადოება უკანასკნელ გზაზე. ბატონი ავთო ხშირად დადიოდა ამ კაფეში. ბოლოს, როცა თვალემა უმტყუნა, გვერდით კიდევ ერთი გულთან ბათუმელი ამოუდგა - ქალაქის ერთ-ერთი საბინაო სამმართველოს წარმომადგენელი ჯემალ შვადიძე, მეტსახელად „ბატარა შუკი“. ის ვახდა ავთოს თვალემა, თითქმის ყოველდღიურად აკითხავდა სახლში (ამინდის შესაბამისად) და ძვირფასი მეგობარი „სტეკლიაშკაში“ მოჰყავდა. მეც არასოდეს ისე არ ჩავუვლიდი ამ კაფეს, შიგ რომ არ შემეჭვრიტა. ეს სურათიც ერთ ასეთ დღეს გადავიღეთ, როცა, როგორც ყოველთვის, ჩვენი ლევან ღლონტი - „მეჩორინა“ თამადავდა. ბიჭებმა არაჩვეულებრივი დღე მარტყეს... მერე ჯემალი ავად გახდა, წავიდა ამ ქვეყნიდან... ავთო ნელ-ნელა ჩამოსცილდა აქტიურ ცხოვრებას. სახლში უსმენდა ტელევიზიას, მერე რადიოს... დროდად-

რო შეუერთებდა იმათ, ვინც არაქართულად გადმოსცემდა ამბებს, ის ხომ ბრწყინვალე მექართულე გახლდათ. ერთხელ მითხრა, ეს იმის შედეგია, ყველა ხის ძირას უნივერსიტეტი რომ გახსნესო... ხშირად ვცდილობდი, ტელეფონით მაინც შევხმინებოდი და როცა ვერ ვუკავშირდებოდი, მის შესანიშნავ მეუღლეს - თინკოს ვურეკავდი...

ამ სურათზე გადაღებული ბევრი ადამიანი აღარაა ჩვენს შორის. დღეს ჩვენმა ავთომაც გადაინაცვლა ზეციურ სავანეში.

ძალიან დავწყვიტა გული მისი ამ ქვეყნიდან გასვლა. დამაკლდება მასთან გულიანი საუბარი, ხშირად მომენატრება... მისგან დიდ სიყვარულსა და სიბოხს ყოველთვის ვგრძნობდი. მან დამიცვა, როცა წინა ხელისუფლებამ ბევრი გაათავისუფლა სამსახურიდან და მათ შორის ჩემი ვაშვებაც უნდოდა... მაშინ სამსახურში დარჩენას, სწორედ მას უნდა ვუმთხოვო. უფალმა დაუშვებოდა ნათელი გულიანი მეგობრისა და დიდ კოლეგის.

„...ქართული ჭიდაობის პოპულარიზაცია და განვითარება ჩვენთვის „აქილევსის ქუსლი“ და მთავარი სტრატეგიული გამოწვევა“

ოთარ ცინაიძე 599 85 21 14

ერთი კვირის განმავლობაში აქარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის პრეზიდენტი **ჰემალ წულუპიძე** დელეგაციასთან ერთად, ირანის ისლამურ რესპუბლიკაში იმყოფებოდა, იქაური სპორტის ხელმძღვანელების მიწვევით და მონაწილეობდა „ქაბადის“ საერთაშორისო ტურნირზე. ირანიდან დაბრუნებისთანავე ბატონო წულუპიძე დასაჯდა.

- ბატონო წულუპიძე, ირანელი და ქართველი მოჭიდავეების ურთიერთობები საიდან იღებს სათავეს?

- ამ ურთიერთობებს საკმაოდ დიდი ხნის ისტორია აქვს, თუმცა, პროფესიული და სპორტული დარგით გასული საუკუნის 60-70-იან წლებში მიეცა. მკითხველისათვის ორ მაგალითს მოვიყვან. პირველი - ქართველი სახელოვანი და საამაყო ფალავანის, ტოკიოს ოლიმპიადის ვიცე-ჩემპიონის, ორგზის მსოფლიოს ჩემპიონისა და ორგზის მსოფლიოს ვიცე-ჩემპიონის, ევროპის ჩემპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორის, „საბატო ნიშნის“, ფილას, ლირსებისა და ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენების კავალერის, ჩვენი უფროსი მეგობრის, ბატონ გურამ საღარაძისა და ცნობილი სპარსი ფალავანის, მეღბურნის ოლიმპიუ-

ვეს იჭდა მისი საყვარელი, დაუმარცხებელი ფალავანი, რომელთანაც შერკინება ლევან თედიასვილს ერგო წილად. მიუხედავად იმისა, რომ ქართველმა ფალავანმა სახელობა დაამარჯვებდა გაიმარჯვა, მსაჯმა მეტოქეებს კვლავ უხმო ხალიჩაზე. რა თქმა უნდა, ირანელ ფალავანს განმეორებით დამარცხებას სიკვდილი ერჩია და თავგანწირვით იბრძოდა კიდევ, მაგრამ ძლიერი ქართვე-

სახეზეა.
- თუ გაიხსენებთ ბათუმში ჩატარებულ პირველ ასპარეზობას, სადაც ქართველი და ირანელი მოჭიდავეები ქართული ჩოხებით ერთმანეთს დაუპირისპირდნენ?

- დიდი სიამოვნებით. ეს იყო 2015 წელს, ბათუმის ცირკში, ვასილ გაროზაშვილის სსოფინსადმი მიძღვნილ პირველ საერთაშორისო ტურნირზე, სადაც სხვა ქვეყნების ფალავანების გვერდით, ირანელებიც ასპარეზობდნენ ჩვენი მეგობრისა და კოლეგის, წარსულში ცნობილი ფალავანის და ამჟამად, სპორტის დიდი ორგანიზატორის საედინ შადი არაბის ხელმძღვანელობით. დღესაც მახსოვს, მათ მიერ კარგად მორგებულ ქართული ჩოხა, შედეგადასპარეზობა, ბათუმში მცხოვრებ მათი თანამემამულეებისა და ირანის გენერალური საკონსულოს თანამშრომელთა მხურვალე გულშემატკივრობა.

- რამდენად იცინა ირანელებმა ქართული ჭიდაობის ფასი?

- ბოლო წლებში ირანელი მოჭიდავეების ასპარეზობამ ქართულ ტურნირებზე, ცხადყო, რომ მათ საკმაოდ კარგად იცინა ქართული ჭიდაობის ფასიც, არსიც და მნიშვნელობაც.

- „ქაბადი“ საკმაოდ პოპულარული ასპარეზობაა ირანში. რა ფაქტორებმა განაპირობა აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის მიწვევა?

- დაგეთანხმებით, რომ სპორტის სახეობა „ქაბადი“, რომელიც გუნდური ასპარეზობაა, მეტად პოპულარულია, დაფასებული და აღიარებული არა მარტო ირანში, არამედ აზიურ ქვეყნებში, ევროპის რამდენიმე ქვეყანაში, აშშ-ში, კანადასა და ავსტრალიაში. რაც შეეხება ჩვენს მიწვევას, - ბოლო 10 წლის განმავლობაში ირანელ კოლეგებთან აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის ფედერაციის საქმიანმა და მეგობრულმა კონტაქტებმა ხელი შეუწყო სპორტული თანამშრომლობის უფრო გაღრმავებას, აქედან გამომდინარე, ჯერ კიდევ 2018 წელს, როდესაც მეორედ მიგვიწვიეს „ქაბადის“ საერთაშორისო ტურნირზე, ქ. შაბუმტარში, ირანის ქაბადის ფედერაციის პრეზიდენტის, ქაბადის მსოფლიო ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტისგან, ბატონ აბას ავარსევისგან მივიღე შეთავაზება, დავენიშნულიყო ქაბადის საერთაშორისო ფედერაციის წარმომადგენლად საქართველოში (მანამ, სანამ საქართველოს ქაბადის ფედერაცია ჩამოყალიბდებოდა), რაზეც თა-

ნსმომა განვაცხადე. რაც შეეხება საქართველოს ქაბადის ფედერაციის დაფუძნებას, შესაბამის სპორტულ ინფრასტრუქტურას, ინსტრუქტორების გამოზავნას, მასტერ-კლასების ჩატარებას და ა. შ. ყველა დეტალი უკვე გავიარეთ როგორც ქალაქ თავრიზში, ისე, ქალაქ ურმიანში (სადაც ჩატარდა მსოფლიო ჩემპიონატი ქაბადიში). იმედი მაქვს, სპორტის ამ ლამაზ და აზარტულ სახეობას, საქართველოშიც აენტე-ბა მწვანე შუქი და ჩვენი სპორტსმენები, თავიანთი ნიჭით, საზრიანობით და ფიზიკური მონაცემებით, აქტიურად ჩაერთვებიან როგორც საერთაშორისო ტურნირებში, ისე მსოფლიო ჩემპიონატებში. მთავარი, მონდომებაა...
- რა შედეგებს მიაღწიეთ ახლანდელ ჩემპიონატზე?

- ქაბადის მსოფლიო ჩემპიონატზე ქაბადიში, ისეთი ქვეყნების ასპარეზობდნენ, რომლებიც, გრანდები არიან სპორტის ამ სახეობაში ინდოეთი, ერაყი, ირანი, პაკისტანი, ნეპალი, პალესტინა... მსოფლიო ფედერაციის და დელეგაციების მენეჯერებთან შეხვედრაზე, რომელიც, მსოფლიო ჩემპიონატზე ჩვენი ბიჭების ასპარეზობის შემდეგ, გვიან საღამოს გაიმართა, საზვასმით აღვნიშნე, რომ საქართველოს, როგორც ჩემპიონატის დებიუტანტი ქვეყნის გამოსვლა მაშინ, როდესაც ჩვენს სპორტსმენებს მხოლოდ ორი დღე, 2-საათიანი სასწავლო ვარჯიში ჰქონდათ გავლილი, საქებარი და დასაფასებელია-მეთქი, რაზეც, და-მსწრე საზოგადოება, ერთსულოვნად დაემეთანხმა... აქვე გეტყვით იმასაც, რომ იმ 12 ქვეყანაში, რომლებიც მსოფლიო ჩემპიონატში იღებდნენ მონაწილეობას, ქაბადის პროფესიული სკოლები, კლუბები და სავარჯიშო დარბაზები არსებობს, სადაც, დღედაღამ ვარჯიშობენ, მონაწილეობენ როგორც ეროვნულ, მსოფლიო ჩემპიონატებსა და საერთაშორისო ტურნირებზე...
- რით დაგამახსოვრდა 4 მილიონიანი ქალაქი თავრიზი?

- თავრიზი, რომელიც მდებარეობს ჩრდილო-დასავლეთ ირანში და არის აღმოსავლეთ ირანის ოსტანის ადმინისტრაციული ცენტრი, ულამაზესი ქალაქია. წელს მეოთხედ ვიყავი აქ. ქალაქი თავისი ისტორიით,

ყოფით, არქიტექტურით, მოსახლეობის კულტურული და ეკონომიკური განვითარების დონით, ერთ-ერთადერთად გამოიყოფა მრავალმხრივად განვითარებული ირანის ისლამურ რესპუბლიკაში. ბედნიერი ვარ, რომ აქ შევხვს საუკეთესო მეგობრებს და კოლეგებს, ვისთანაც მეგობრობის და თანამშრომლობის მრავალწლიანი ურთიერთობები მაკავშირებს.

- წელს რამდენიმე პირველობა და ტურნირი გაქვთ დაგეგმილი. ირანელი მოჭიდავეების მოწვევა რამდენადაა შესაძლებელი?

- აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის 2023 წლის სპორტული ღონისძიებების კალენდარული გეგმით, წელს ირანელი მოჭიდავეების მხოლოდ ერთ საერთაშორისო ტურნირზე მოვიწვევთ. აქვე გეტყვით, რომ ივნისის დასაწყისში, ურთიერთშეთანხმებიდან გამომდინარე, ირანელი ინსტრუქტორები გვეწვევიან, ქაბადიში მასტერკლასების ჩასატარებლად.

- რამდენად პოპულარული ხდება ქართული ჭიდაობა აჭარის სოფლებში?

- აჭარის მთისა და ბარის სოფლებში, ქართული ჭიდაობის პოპულარობა და განვითარება ჩვენთვის „აქილევსის ქუსლი“ და მთავარი სტრატეგიული გამოწვევაა. ვიბრძოდით, ვიბრძოდით და ბრძოლის შეჩერებას არც მომავალში ვაპირებთ, რათა ჩვენი დედა-ჭიდაობა უფრო მეტად, ამჟამად, დაფასდეს და ქართველი კაცის შესაფერისად იყოს ფუნქციონირებული ჩვენს უსაყვარლეს კუთხეში.

- ქართული ჭიდაობის ახალი სექციების გახსნასთან დაკავშირებით რა მოლოდინი გაქვთ?

- ქართული ჭიდაობის ახალი ჯგუფების და დარბაზების გახსნის მოლოდინი ყოველთვის გვაქვს და გვექნება, მიუხედავად იმისა, რომ გარკვეული ფინანსური და ინფრასტრუქტურული პრობლემები არსებობს. ამ მიმართულებით მუშა ჩაუხრებლად ვთანამშრომლობთ როგორც ქართული ჭიდაობის ეროვნული ფედერაციის ხელმძღვანელებთან, ისე აჭარის სპორტის დეპარტამენტთან, მუნიციპალიტეტების მერიების შესაბამის სამსახურებთან და სასპორტო სკოლებთან.

- რამდენად პერსპექტიული ჭაბუკები მოდან?

- საკმაოდ ნიჭიერი, პერსპექტიული და შრომისმოყვარე თაობა მოდის. მას სჭირდება ძალიან დიდი მხარდაჭერა, თანადგომა, წახალისება როგორც სახელმწიფოს და ფედერაციის, ისე, სპორტული საზოგადოების მხრიდან. ამ მიმართულებით მუშაობა ჩვენთვის პრიორიტეტული იყო და ასე იქნება მომავალშიც.

- მაჭახლის ხეობა ყურადღების მიღმაა. იქ რა აქტივობებს გეგმავთ?

- სწორი შენიშვნაა. წელს მაჭახლის ხეობასაც მისწვდება ქართული საჭიდაო ზურნის ხმა. საამისოდ, ხელგანაურის კომპლექსური სასპორტო სკოლის ხელმძღვანელობასთან ერთად, ღონისძიებათა პაკეტი გვაქვს შემუშავებული, რომლის პრაქტიკული შედეგი, ვიმედოვნებ, წელსვე გვექნება სახეზე.

მსოფლიო ფედერაციის და დელეგაციების მენეჯერებთან შეხვედრაზე, რომელიც, მსოფლიო ჩემპიონატზე ჩვენი ბიჭების ასპარეზობის შემდეგ, გვიან საღამოს გაიმართა, საზვასმით აღვნიშნე, რომ საქართველოს, როგორც ჩემპიონატის დებიუტანტი ქვეყნის გამოსვლა მაშინ, როდესაც ჩვენს სპორტსმენებს მხოლოდ ორი დღე, 2-საათიანი სასწავლო ვარჯიში ჰქონდათ გავლილი, საქებარი და დასაფასებელია-მეთქი, რაზეც, დამსწრე საზოგადოება, ერთსულოვნად დამეთანხმა...

რი თამაშების გამარჯვებულისა და სამგზის მსოფლიოს ჩემპიონის, „მანანდარანელ ვეფხვად“ წოდებულ იმამ ალი ჰაბიბის შერკინებას თბილისის ცირკში, 1962 წელს. სრულიად ახალგაზრდა გურამ საღარაძე პირისპირ აღმოჩნდა სწორუპოვარ ფალავანთან, რომელმაც ქართველ „ჭიდაობის პროფესორ“ ვახტანგ ბალავაძეს 1959 წელს წაართვა მსოფლიოს ჩემპიონის ტიტული, ტრაიუმფით მოიარა მოსკოვი და მინსკი, ერთი ამოსუნთქვით დაუმარცხებია საბჭოთა კავშირის არაერთგზის ჩემპიონები - ალიმბეკ ბესთაევი, მიხაილ ბეკმურზოვი, გარსევან ნებეგიძე, მინსკელი ვალერი გორბატენკო. იმამ ალი ჰაბიბი ბატონი გურამისთვისაც ისეთივე ლეგენდა გახლდათ, როგორც მლიონობით გულშემატკივრისთვის, რომლის წინააღმდეგ ვახტანგ ბალავაძეს უნდა ეჭიდავა, მაგრამ ის შეუძლოდ იყო და საკავშირო ნაკრების უფროსმა მწვრთნელმა ეს მისია გურამ საღარაძეს დააკისრა. თან, როგორც ბატონი გურამისგან ვიცით, შეუგულოიანება: თუ სძლევ ირანელს, მომავალი წლიდან მსოფლიო ჩემპიონატებისკენ გზა ხსნილი გეგნებაო... ბევრი რომ არ გავაგრძელო, ეს ასპარეზობა ბატონი გურამის გამარჯვებით დამთავრდა...

ლის წინააღმდეგ ვერაფერი იღონა. შაჰინშაჰი ისე მოიხიბლა ქართველი ფალავანის ოსტატობით, რომ გამარჯვებული თავისთან იხმო და ძვირფასი ბეჭდით დაასაჩუქრა. იგი

რული ასპარეზობაა ირანში. რა ფაქტორებმა განაპირობა აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის მიწვევა?

- დაგეთანხმებით, რომ სპორტის სახეობა „ქაბადი“, რომელიც

ბატონმა ლევანმა თავის მომავალ მეუღლეს უსახსოვრა. ქართველი და ირანელი მოჭიდავეების ურთიერთობები დღესაც გრძელდება. ჩვენი მოჭიდავეები მრავალჯერ ყოფილან ირანში, ირანული ქამრის თუ ჩოხის ჭიდაობების საერთაშორისო ტურნირებზე, ისინიც ჩამოდიან ჩვენთან, სხვადასხვა ტურნირზე ქართულ ჭიდაობაში. მაგალითისთვის გეტყვით, რომ აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის მოწვევით, ირანელ ფალავანებს ბევრჯერ უასპარეზობათ ბათუმში გამართულ ვასილ გაროზაშვილის სსოფინსადმი მიძღვნილ ტურნირებზე ქართულ ჭიდაობაში. ბოლოს, 2022 წელს იყვნენ ცაგერში, ჩვენი მეგობრისა და დამსახურებული პიროვნების კობა ქოშეთიანის სახელობის ტურნირზე ქართულ ჭიდაობაში. საქართველოს ქართული ჭიდაობის ფედერაციის ხელმძღვანელები აქტიურად დაეხმარებოდნენ მათ ირანულ კოლეგებთან. სხვაგვარად, ვერც და არც იქნება. პოზიტიური შედეგიც

გუნდური ასპარეზობაა, მეტად პოპულარული, დაფასებული და აღიარებული არა მარტო ირანში, არამედ აზიურ ქვეყნებში, ევროპის რამდენიმე ქვეყანაში, აშშ-ში, კანადასა და ავსტრალიაში. რაც შეეხება ჩვენს მიწვევას, - ბოლო 10 წლის განმავლობაში ირანელ კოლეგებთან აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის საქმიანმა და მეგობრულმა კონტაქტებმა ხელი შეუწყო სპორტული თანამშრომლობის უფრო გაღრმავებას, აქედან გამომდინარე, ჯერ კიდევ 2018 წელს, როდესაც მეორედ მიგვიწვიეს „ქაბადის“ საერთაშორისო ტურნირზე, ქ. შაბუმტარში, ირანის ქაბადის ფედერაციის პრეზიდენტის, ქაბადის მსოფლიო ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტისგან, ბატონ აბას ავარსევისგან მივიღე შეთავაზება, დავენიშნულიყო ქაბადის საერთაშორისო ფედერაციის წარმომადგენლად საქართველოში (მანამ, სანამ საქართველოს ქაბადის ფედერაცია ჩამოყალიბდებოდა), რაზეც თა-

ინიანი ქალაქი თავრიზი?

- თავრიზი, რომელიც მდებარეობს ჩრდილო-დასავლეთ ირანში და არის აღმოსავლეთ ირანის ოსტანის ადმინისტრაციული ცენტრი, ულამაზესი ქალაქია. წელს მეოთხედ ვიყავი აქ. ქალაქი თავისი ისტორიით,

კვლავ საუკეთესოთა შორის...

ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით, 100%-იანი მანკენებით, აჭარის უმაღლესი საბჭო ამჯერადაც საუკეთესოთა შორისაა. ამის შესახებ ინფორმაციას თავად უმაღლესი საბჭო ავრცელებს. მისი ცნობით, საქართველოს მასშტაბით, ყველაზე ანგარიშვალდებული საჭარო დაწესებულებების გამოსავლენად დადგენილი კრიტერიუმები უმაღლესმა საბჭომ სრულად დააკმაყოფილა. კვლევის შედეგები საჭარო ინფორმაციის რაოდენობით, სრულყოფილი და ვადების დაცვით გაცემული პასუხებით განისაზღვრა. ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინდიკატორი (IDFI) საჭარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მონიტორინგის შარშან, საქართველოს მასშტაბით, 374 საჭარო დაწესებულებაში განაზოვიცილა და 11 საუკეთესო გამოავლინა. 2022 წლის კვლევის შედეგები IDFI-მ გუშინ გამოაქვეყნა.

ამირან ბუზიძე

უკრაინა

ევროკომისიის პრეზიდენტი ურსულა ფონ დერ ლაიენი რუსეთის მიერ უკრაინის წინააღმდეგ განხორციელებულ კოდექსით...

თაურთან, გენერალ ალექსანდრე სირსკისთან ბანკუტის საკითხი განიხილა და პირდაპირ ჰკითხა, თუ როგორ ხედავენ თავდაცვის...

ლჩო საქართველოში რუსეთის ფედერაციის ინტერესებს წარმოადგენს, - ნათქვამია განცხადებაში.

უკრაინის თავდაცვის ძალებმა ხუთი მიმართულებით მონაწილეობის 102 შეტევა მოიგერიეს, - ამის შესახებ უკრაინის შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის ანგარიშშია აღნიშნული.

რუსეთი საკუთარ მოქალაქეებს მოუწოდებს, საქართველოში ჩასვლისგან თავი შეიკავონ, - განცხადებას ამის შესახებ რუსეთის ფედერაციის ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო ავრცელებს.

უკრაინის პრეზიდენტი ვოლოდიმირ ზელენსკი მადლობას უხდის ყველა იმ ადამიანს, ვისაც საქართველოს ქუჩებში უკრაინის დროშები ეჭირა.

უკრაინაში რუსეთის სრულშტაბიანი შეჭრის დაწყების შემდეგ 356 ბავშვი უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ითვლება, - ინფორმაციას უკრაინული მედია ომბუდსმენის ოფისზე დაყრდნობით ავრცელებს.

უარი - საპარლამენტო საბჭოს საკონსულტაციო ჯგუფის ნებრობაზე

და, სამომავლოდ უფრო აქტიურად გააგრძელებენ საზოგადოებრივი საინფორმაციო კამპანიას კანონპროექტის მხარდასაჭერად.

განხილვები

ბათუმში ახალი მეჩეთის მშენებლობის ფონდის 2022 წლის საქმიანობის ანგარიში

ბათუმში ახალი მეჩეთის მშენებლობის ფონდი დაფუძნდა 2016 წელს ქ. ბათუმში (ს/კ 445487312), მისამართი ქ. ბათუმი, გენერალ ასლან აბაშიძის ქ. №49/2.

Table with 2 columns: Description of expenses and Amount. Includes items like '2022 წელს ორგანიზაციის ბრუნვის მოცულობამ შეადგინა 49822.96 ლ.', 'უცხოელი დამფუძნებლები და თანამშრომლები ორგანიზაციას არ ჰყავს.', 'ორგანიზაცია შემოსავლებს დეზულობს შემოწირულობის სახით.'

ნოღარ პაშაძე, ბათუმში ახალი მეჩეთის მშენებლობის ფონდის თავმჯდომარე

საქართველოს ახალგაზრდებს დახმარების ასოციაციის 2022 წლის საქმიანობის ანგარიში

საქართველოს ახალგაზრდებს დახმარების ასოციაცია დაფუძნდა 2001 წელს ქ. ბათუმში (ს/კ 248386571). მისამართი ქ. ბათუმი, ხახულის 1 შესახვევი 1. ასოციაცია ეწევა საქველმოქმედო საქმიანობას.

2022 წელს ორგანიზაციის ბრუნვის მოცულობამ შეადგინა 540399.40 ლარი

Table with 2 columns: Description of expenses and Amount. Includes items like '1. ორგანიზაცია შემოსავლებს დეზულობს შემოწირულობის სახით;', '2. ორგანიზაციაში დასაქმებულია 8 თანამშრომელი;', '3. საქველმოქმედო საქმიანობა განხორციელდა შემდეგ სფეროებში: სამოყვარულო სპორტი, ჯანმრთელობის დაცვა, სოციალური, განათლებული და პუბლიცისტური სფეროში;'

საქართველოს ახალგაზრდებს დახმარების ასოციაციის პრეზიდენტი, დახმარების ასოციაციის პრეზიდენტი

Advertisement for 'განხილვები' (Reviews) section, including contact information for 'მთავარი რედაქტორი' and 'ამომავალი' (Source).

მუსიკა იხმარება ყველა სირთულის გადალახვაში

მარია ხოთაბაძე 27 48 93

ბათუმელ ახალგაზრდა მუსიკოს ნათია ჰომინაძის საზოგადოება სასცენო ფსევდონიმით Creams იცნობს. ის ერთ-ერთი პირველი არტისტია საქართველოდან, რომელიც ამერიკულ ხმის ჩამწერ სტუდიასთან თანამშრომლობს და მასთან შედარებით კონტრაქტი აკავშირებს, მისი ერთ-ერთი კომპოზიცია კი ნეტფლიქსის პოპულარულ სერიალ „ლუციფერში“ გამოიყენეს. ნათიას საკმაოდ მკვეთრი და გამორჩეული იმიჯი აქვს, მისი მუსიკალური კლიბები მალაღობა იმდენად და უცხო ვიზუალური გამოარჩევა, რის გამოც ახალგაზრდებში ძალიან პოპულარულია. ნათიის მუსიკოსი ამჟამად ბერლინში ცხოვრობს და მუსიკის წარმოებას სწავლობს. იგი საკუთარ შემოქმედებასა და წარმატებებზე გვესაუბრება

- 14 წლის ვიყავი, პირველად რომ დავწერე მუსიკა. შევიძინე გიტარა ვიპოვე სარდაფი, რომელიც ჩემს ბებბას ეკუთვნოდა და უკრავდა კიდევ ახალგაზრდობაში. მიუხედავად იმისა, რომ ტექნიკა არ ვიცოდი და წარმოუდგენაც არ მქონდა, როგორ მუშაობდა ეს ინსტრუმენტი, იდეა მომივიდა და სმენით ავაწყვე მელიოლია, შემდეგ ტექსტიც დავწერე. იმდენად გამაბნელებია ამ პროცესმა,

შენს თავს იწყე. ძალიან მიყვარს ეს პროცესი და უდიდეს ბედნიერებასაც მანიჭებს. წარმოიდგინეთ, რომ მეცნიერი ხართ და ფორმულა უნდა შექმნათ, ასევე მუსიკაც. პირველი ნოტიდან ბოლო ნოტამდე ყველაფერი უნდა ააგო ისე, რომ ბალანსი არ დაარღვიო. სირთულეებით არის სავსე, ძალიან ბევრი დაბრკოლება ახლავს, მაგრამ ბოლოს შევბის-მომგვრელია - ხვდებით, რომ ყოველი ოფლის წვეთი ღირდა ამაღ.

- რომელ უანსს მიეკუთვნება თქვენი მუსიკა და რატომ აირჩიეთ ეს მიმდინარეობა?

- ამაზე პასუხის გაცემა რთულია. ზოგადად, ყველა მუსიკოსისთვის ყველაზე კომპლექსური კითხვაა. დღეს იმდენიაირ მუსიკას ვუსმენ და იმდენი ვავლენის ქვეშ ვარ, შეუძლებელია, ერთ უანსზე გავაკეთო არჩევანი. ჩემი მუსიკა ძალიან ეკლექტურია. ყველაფერი დამოკიდებულია მომენტზე - რა ხასიათზე ვარ იმ დღეს, როგორი ამინდია, რა დამესიზმრა, წინა დამეს რა ფილმს ვუყურებ და კიდევ უამრავი ფაქტორი განსაზღვრავს, იმ დროს რანაირ მუსიკას დავწერ. მიყვარს ჯაზის აკორდების შერევა მძიმე, მაგრამ, ამაღ-დროულად, რბილ ბიტებთან. ვოკალი ყოველთვის დომინირებს. მელოდიურობა სრულად არის დამოკიდებული სტრუქტურაზე.

დი-კლავიატურა მქონდეს. დანარჩენი ყველაფერი დამატებითია და არსებითად არ წყვეტს ჩემს პროდუქტიულობას.

- როგორია მუსიკალური კლიბის გადაღების პროცესი და რამდენი კლიბი გაქვთ გადაღებული?

- ხუთი, თუმცა, მეტიც მაქვს, უბრალოდ, ნელ-ნელა დაიდება მომდევნო თვეებში. ძალიან მიყვარს გადაღებები, უდიდეს სიამოვნებას მანიჭებს ხალხთან მუშაობა. სიძარტლე რომ ვთქვა, ეს და, ზოგადად, შექმნის პროცესი უფრო მიყვარს მუსიკაში, ვიდრე ის, როცა მზად არის ყველაფერი და უნდა დაიდოს პროდუქტი.

- რომელ კლიბს და სიმღერას გამოარჩევდით და რატომ?

- ყველა ერთნაირად მიყვარს. ეს იგივეა, მშობელს ჰკითხო - ყველაზე მეტად რომელი შვილი გიყვარსო.

- გადაღებების დაფინანსება როგორ ხდება? თქვენი რეიტინგიდან გამომდინარე, ალბათ, სპონსორებს მართლაც პოულობთ.

- მართლაც - ვერა და, საერთოდ, ეს ყველაზე რთული ნაწილია. უფრო ხალხი გვეხმარება, ბევრი უფასოდ თანხმდება მუშაობას, რადგან პროცესი მოსწონს. ზოგიც იმიტომ გვეხმარება, რომ მოსწონს, რასაც ვაკეთებთ და ახლოს არის მათ ინტერესთან. მთა-

ამერიკულ ხმის ჩამწერ სტუდიასთან თანამშრომლობ. როგორ დაიწყო ეს ყველაფერი?

- იმდენად მართლაც, რომ არავის სჯერა, თუმცა მაქვს მტკიცებულებები. ყოველთვის მეცინება ამაზე: ინსტაგრამზე მომწერეს და 2 კვირა არ მინახავს წერილი. როცა ვხედავ, ვუპასუხე. მიხვრეს - გვეგონა, აღარც მოგვეწერა. შემდეგ ამერიკაში ჩასვლა და კონტრაქტზე ხელის მოწერა შემომთავაზეს. ამერიკელი იურისტი მჭირდებოდა, საქართველოში შოუბიზნესში ჩახედული იურისტი ხომ წარმოუდგენელი რამ იყო. ამიტომ ვეძებდი ამერიკელს. როცა ვიპოვე, იმდენად დიდი თანხა იყო გადასახდელი, რომ შანსი არ მქონდა, ის სადმე მეშოვნა. ბოლოს მივეწერე ისევ „ლუციფერში“: ბოლოში, მაგრამ არ მაქვს იმ რაოდენობის თანხა, იურისტი რომ ავიყვანო-მეთქი... 1 კვირა ფიქრობდნენ, შემდეგ დაირჩეს და მიხვრეს, რომ თვითონ გადაიხდიდნენ იურისტის თანხასაც. ასე მოხდა ამერიკაში და ამ კონტრაქტს ხელი მოვაწერე.

- ამჟამად ბერლინში ცხოვრობთ, რითი ხართ დაკავებული და როგორია ევროპული ყოველდღიურობა?

- ბერლინში მუსიკის წარმოებას ვსწავლობ. ევროპული ყოველდღიურობა ძალიან განსხვავდება ჩვენიგან. ბევრი რამ მომწონს ძალიან, მაგრამ საქართველო ყოველდღე მენატრება. იმდენად მიყვარს ჩემი ქვეყანა, სულ საქართველოში ვიცხოვრებდი, რომ არა ბევრი ხელისშემშლელი ფაქტორი. პირველ რიგში, რასაც ჩემი გული ვერ უძლებს, ეს უსახლკარო და გაუბედურებული ცხოველებია. ყოველდღე ერთი ფეხმოტინილი ცუჯა რომ არ შემხვდეს, ისე გარეთ ვერ გავდივარ. ზოგჯერ ამის გამო ვარიდებ კიდევ ქუჩაში სიარულს თავს. რამხელა სტრესია ეს ჩემთვის, ვერ აღწერ. ამ სახეულს ექვსი კნუტი ავიყვანეთ ქუჩიდან მე და ჩემმა დამ და ნელ-ნელა დავაბინავთ სხვებთან, სახლებში. ჩვენ თვითონ გვეყავს ქუჩის ძალი და ახლა - კატაც. ურთულესი მდგომარეობაა. ცხოველები მეცოდება იმიტომ, რომ ლაპარაკის უნარი არ გააჩნია, ვერასდროს გეტყვის, რა სტკივა, ამიტომ ჩვენ უნდა დავეხმაროთ უსიტყვოდ. ფული რომ მოქვდება, ცხოველთა თავშესაფარს ვავსენი საქართველოში. აუცილებელია!

- თქვენი ერთ-ერთი სიმღერა ნეტფლიქსის ცნობილ სერიალ „ლუციფერში“ გამოიყენეს, ეს თქვენთან შეთანხმებით მოხდა?

- დიახ, რა თქმა უნდა, ერთი წლით ადრე ვიცოდი, რომ გამოიყენებდნენ, მაგრამ არ ვამბობდი. ალბათ, იმიტომ, რომ ვერ ვიჯერებდი ამ ამბავს. ძალიან კარგი შეგრძნებაა, როდესაც შენი მუსიკა ამგვარად ფასდება. ამ დროს ხვდები, რომ თუ გულით აკეთებ შენს საქმეს, შრომა წყალში არ იყრება.

- შემოქმედებაში რა არის თქვენთვის ყველაზე პრიორიტეტული?

- ჩემი ემოციების გულწრფელად გაზიარება. მიმართა, რომ ადამიანებს ერთმანეთის ემოციური ენის გვესმის. თუკი მე ჩემს ტკივილს ჩემი მუსიკით ვაძლავებ, აუცილებელია გამოჩნდეს ვიღაც, ვინც მსავსე მტკივნეულ ეპიზოდს გადის ცხოვრებაში და გაიგებს სათქმელს ჩემი მუსიკის დახმარებით. ეს ძალიან მნიშვნელოვანია, ცოტა მაგიურიც. ამით გუყავთარდები სხვებს და ეს არის მთავარი - გაზიარება და სხვის ცხოვრებაში არსებობა ამ მედიუმის საშუალებით.

- რა გეგმები გაქვთ?

- ჯერ არ ვიცი. ზაფხულამდე ბერლინში ვიქნები. ვფიქრობ, მეტიც ცოტა ხანი დავრჩე და რამდენიმე კონცერტი მოვაწყო. ბათუმშიც დიდი სიამოვნებით ჩამოვივლი 1-2 კვირით. მომეხატება. ვნახოთ. არ გვეგმაგ არაფერს, დინებას მივყავთ. პარალელურად მუსიკის ვქმნი და ეს არის მთავარი.

რომ შემიძლია ვთქვა, იმ დღეს ვიპოვე საკუთარი თავი და მივხვდი, რისი კეთებაც მინდოდა ცხოვრების ბოლომდე. ჩემს ოჯახში მუსიკასთან მჭიდრო კავშირი არავის ჰქონდა, ბებია იყო ერთადერთი, ვინც პიანინოზე უკრავდა და მღეროდა თითქმის ყოველდღე. ამბობდა, რომ დაკვრა აბედნიერებდა და როცა ცუდ ხასიათზე იყო, ეს მისი თერაპია გახლდათ. ვეთანხმები - მეც ასე ვარ, მუსიკა მებმარება ყველა სირთულის გადალახვაში.

- წლების შემდეგ მუსიკალურ ჯგუფში იყავით...

- ძალიან მომწონდა ჯგუფი „Otherside“. 14 წლის ვიყავი, მათ შესახებ რომ გავიგე. ერთადერთი ბენდი იყო ბათუმში, რომელიც ხარისხიან და კარგ მუსიკას ქმნიდა. ჩემმა ბიძაშვილმა ნიკამ გამაცნო ამ ჯგუფის და მპარსებელი და ერთ-ერთი წევრი იყო და ჩემი „დემო“ მოასმენინა. მოეწონა და ბენდში ამიყვანეს. უცნაურია, მაგრამ იქამდე სერიოზულად არ ვუყურებდი მუსიკალურ სფეროში ჩემს მოღვაწეობას, თითქმის მიბიძგა და მაჩვენა, რომ ამის პოტენციალი მქონდა. ძალიან მაღლიერი ვარ მისი. დიდი შანსი იყო, მუსიკა მხოლოდ სახლში მეკეთებინა, ჩემთვის, და, მუსიკის სიყვარულის მიუხედავად, სერიოზული ნაბიჯი არ გადამდგა არასდროს... არ მქონდა ჩემს შესაძლებლობებზე არანაირი წარმოდგენა. საბედნიეროდ, გამიმართლა და მუსიკაში პირველი მნიშვნელოვანი ნაბიჯები ყველაზე კარგ ხალხთან ერთად გადავადგილე.

- თქვენს შემოქმედებაზე გვიამბეთ. როგორც ვიცი, მელოდიასაც და ტექსტსაც თავად წერთ.

- დიახ, ბოლო 4 წელია „ფორდაქშენს“, ანუ მუსიკასაც მე ვაწარმოებ, ძალიან მომწონს, რომ მთელი ეს პროცესი ჩემს ხელშია. ყოველი ნოტი და ბგერა მე უნდა გავაზარო. ამ დროს აზრსაც ვერავის ვეკითხები, ვიცი, რომ მე ვარ ერთადერთი, ვინც რეალურად იცის პასუხი და ეს ერთგვარი აზარტია - სულ

ჩემთვის იდეალური ვარიანტია: დრამი, ბასი და ვოკალი. ეს სამი ინსტრუმენტია ფუნდამენტური. ასე ვწერ თითქმის ყველა სიმღერას და მეტი უკვე ამ ბაზისზე ვავებ სხვა დანარჩენ მელოდებებს.

- რატომ Creams? საიდან გაჩნდა თქვენი ფსევდონიმის იდეა?

- არ მახსოვს. მე-7 კლასის დღეებში მაქვს ჩანახატები, სადაც წარწერა „Creams“-ს დომინირებს. რა მომენტში მომინდა ამის დაკრძალვა და რატომ, ზუსტი პასუხი არ მაქვს, მხოლოდ ვერსიები.

- სიმღერებს მხოლოდ ინგლისურ ენაზე წერთ თუ ქართული რეპერტუარიც გაქვთ?

- ამჟამად ინგლისურ ენაზე ვწერ, იმიტომ რომ ამერიკულ „ლიბლოთან“ მაქვს კონტრაქტი გაფორმებული. ქართულ სიმღერებს ვერ გავუგზავნი, უბრალოდ, ვერ მიხვდებიან. თუმცა არ გამოვრიცხავ, რომ პირველ, საღებო ტოპოს სრულ ალბომს რომ გამოვუშვებ, ქართული სიმღერა ჩავსვა, რამდენიმე მაქვს. საქმე იმაშია, რომ „პერფექციონისტი“ ვარ, თანაც, ცოტა არააქნსად ფორმაში. სანამ იდეალური არ არის პროდუქტი, იქამდე არ ვდებ არსად. ამიტომ ჯერ იდეალურამდე ვერ მივიყვანე ჩემი ქართული რეპერტუარი. მივყვან თუ არა, აუცილებლად გაიგებთ.

- როცა მუსიკას წერთ, როგორი უნდა იყოს თქვენთვის იდეალური სამუშაო გარემო და რა შეგრძნებები გაქვთ ამ დროს?

- ჩემთვის იდეალური სამუშაო გარემო ნიშნავს მზიან ოთახს. სასაცილოა, ამას რომ ვამბობ, რადგან ამჟამად ბერლინში ვცხოვრობ და მზე როგორია, ცოტა დავიწყებულიც მაქვს, მაგრამ მზე უდიდეს ენერჯის, მოტივაციას, ინსპირაციას მძლავრებს. თუმცა, ეს გარემოც ერთგვარი დამოკიდებაა, ამიტომ მივესალმები. ბევრი აპარატურა არ მჭირდება მუსიკის კეთებისთვის. კარგია, მაგრამ აუცილებელი არ არის. ტექნიკურად მთავარია, ლეტოპი, ყურსასმენები, მიკროფონი და მი-

ვარი ის არის, რომ შესაძლებელია კლიპების გადაღება. ბევრი გზა არსებობს და ყველა უნდა სცადო. ერთ-ერთი კლიპის - „NEED TO TALK“ ნაწილი ჩემმა ამერიკულმა ლეიბლმა დააფინანსა, ნაწილი - „მეტრო ფროდაქშენმა“ და ასე ნელ-ნელა მოვუყარეთ თავი საქართველს და რესურსებს.

- ვიზუალურად სხვებისგან გამოარჩეული არტისტი ხართ, ყველანაირი სამოსი იხდენთ. რატომ აირჩიეთ საკმაოდ მკვეთრი იმიჯი?

- უბრალოდ, მომწონს და იმიტომ. ვიცი, რაც მინდა რომ მეცავს. ბოლო კლიპის გადაღებაზე მეგობრები დამემხარნენ და ულამაზესი „ლუქები“ ავაწყვეთ. ბევრი სხვადასხვა იმიჯი სამოსი გამოვიყენე. ალბათ, ისევე, როგორც ჩემი მუსიკა, ტანსაცმელიც საკმაოდ ეკლექტური გამოვიდა. რაღაც სცენებში მე-17 საუკუნის ტანსაცმელიც კი მაცვია, ზოგან - თანამედროვე დიზაინერების. პრინციპულად არ მაქვს წესები, რომლებსაც ვეკმედებარები, ვფიქრობ, რომ საერთოდ არ არსებობს წესები მოდაში - რაც გინდა, ის უნდა ჩაიცვა ყოველთვის და ყველგან.

- პირველი წარმატება...

- როცა ჩემ „ლიბლოთან“ გაავფორმე კონტრაქტი. ესეც იმიტომ მიმართა წარმატებად, რომ პირველი შემთხვევა იყო, როდესაც ფული გადამიხადეს და ჩემს მუშაობებს ვაჩვენე, რომ ხელოვნებით შემიძლო ფულის შოვნა. იქამდე სკეპტიკურად უყურებდნენ ჩემს წამოწყებას, რაც ბუნებრივია. საქართველოში ხელოვნება და ფული ორი სხვადასხვა სამყაროა, თუმცა მე ეს გამოვივიდა და მიხარია. ამიტომაც მგონია, რომ ეს კონტრაქტი ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული ნაბიჯი იყო ჩემს ცხოვრებაში.

- მასშტაბურ კონცერტებში თუ მონაწილეობთ?

- ჯერ არა. ვფიქრობ, მეტი გაზრდა და მომზადება მჭირდება ამისთვის. ისევ და ისევ ჩემი პერფექციონისტური ბუნების გამო.